

Załącznik nr 2 do uchwały nr
Rady Gminy Huszlew
z dnia r.

ANALIZY NA POTRZEBY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY HUSZLEW

**ART. 10 UST. 1 PKT 7
USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM
DZ. U. Z 2023 R. POZ. 977**

UWARUNKOWANIA

Huszlew, 2023 r.

SPIS TREŚCI

PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA.....	3
CEL OPRACOWANIA	3
MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	3
INFORMACJE OGÓLNE.....	4
ANALIZA EKONOMICZNA.....	6
ANALIZA ŚRODOWISKOWA	16
ANALIZA SPOŁECZNA	20
PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	25
MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY	26
BILANS TERENÓW.....	35
SPIS TABEL	44
SPIS RYSUNKÓW	45

PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Zgodnie z art. 10 ust 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2023 poz. 977), w czasie prac nad studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z “potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

- a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;”

Wymienione wyżej analizy wspomagają proces decyzyjny w zakresie dostosowania planowanych rozwiązań do potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

CEL OPRACOWANIA

Celem przygotowania analiz na potrzeby opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew jest sformułowanie wniosków, które pozwolą na identyfikację barier i szans dla rozwoju, wynikających m.in. z ograniczeń budżetowych, planowanych przedsięwzięć gminy, prognozowanej liczby ludności, czynników środowiskowych, poziomu wyposażenia w infrastrukturę społeczną i techniczną, aktualnych i prognozowanych trendów inwestycyjnych oraz prowadzonej polityki rozwoju gminy.

Podane w analizach dane mają charakter szacunkowy i służą wyłącznie do oszacowania kosztów związanych z realizacją lub potrzebą realizacji inwestycji celu publicznego o charakterze lokalnym. Przyjęte wartości są aktualne na dzień sporządzania niniejszej analizy.

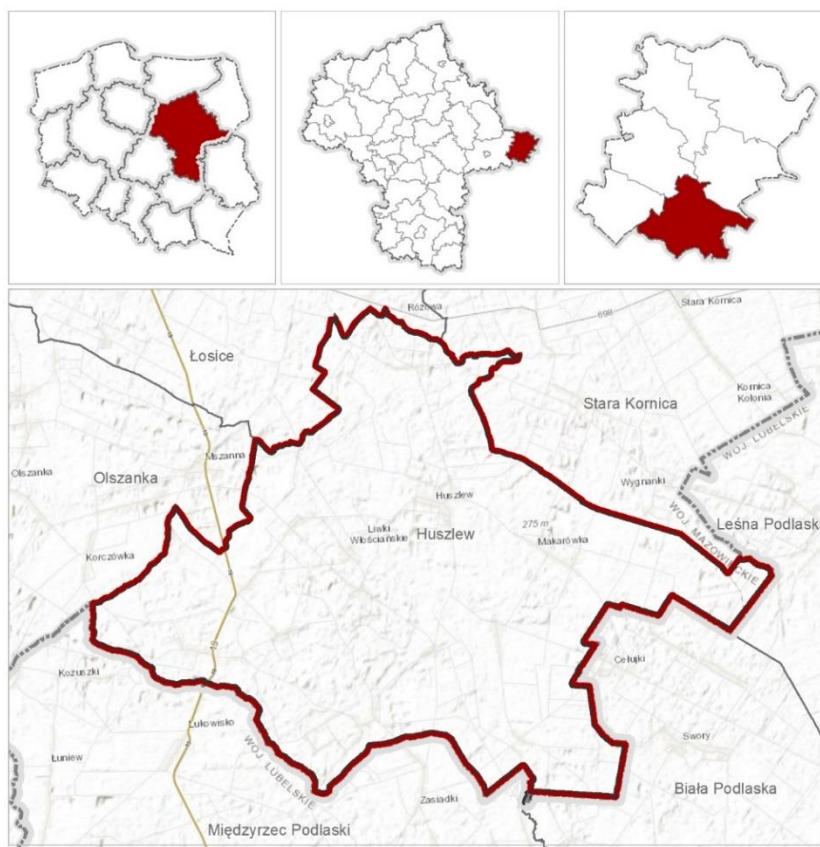
MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Do analiz wykorzystano informacje zebrane i opracowane na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew. Są to w szczególności:

- Dane pozyskane z Urzędu Gminy oraz Biuletynu Informacji Publicznej m.in.,
 - obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew;
 - obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
 - raporty o stanie gminy Huszlew z lat 2020-2021;
 - Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Huszlew na lata 2023-2033 przyjęta uchwałą nr XLVIII/284/2023 Rady Gminy w Huszlewie z dnia 28.04.2023 r. (dalej: WPF);
 - Uchwała nr XIV/79/2019 Rady Gminy w Huszlewie z dnia 30.12.2019 r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew oraz aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Huszlew.
- Dane Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: BDL GUS);
- Opracowania kartograficzne: Mapa topograficzna, BDOT10k, Ortofotomapa.

INFORMACJE OGÓLNE

Huszelew to gmina wiejska położona w powiecie łosickim, we wschodniej części województwa mazowieckiego na granicy z województwem lubelskim (Rys. 1). Sąsiaduje z 6 gminami, z czego jedna to gmina miejsko wiejska – Łosice (siedziba powiatu), a pozostałe to gminy wiejskie – Olszanka, Stara Kornica (woj. maz.), Leśna Podlaska, Biała Podlaska, Międzyrzec Podlaski (woj. lub.). Powierzchnia gminy wynosi 117,8 km², co stanowi 15% powierzchni powiatu łosickiego natomiast liczba ludności w 2021 r. wynosiła 2 678, co stanowiło 9% populacji powiatu. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 19, która stanowi dogodne połączenie z Białymstokiem i Lublinem. Z kolei zlokalizowany ok. 10 km od południowej granicy gminy węzeł z drogą krajową nr 2 zapewnia połączenie drogowe z Warszawą oraz granicą państwa z Białorusią w Terespolu.

Rys. 1. Położenie administracyjne gminy Huszelew
źródło: opracowanie własne.

Polityka przestrzenna gminy jest obecnie realizowana przez Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Huszelew przyjęte uchwałą nr VIII/37/2003 Rady Gminy Huszelew z dnia 26 czerwca 2003 roku oraz zmienione uchwałami: nr XXX/125/2008 z dnia 18 grudnia 2008 r. oraz nr IX/54/2011 z dnia 30 sierpnia 2011 r. Na terenie gminy obowiązują 2 plany miejscowe, które pokrywają jej obszar w 21% (Tab. 1).

Tab. 1. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Huszelew

Lp.	Nr uchwały i nazwa planu	Powierzchnia [ha]
1.	Uchwała Nr XXXII/133/2009 z dnia 27 lutego 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Huszelew	1252
2.	Uchwała Nr XXXIV/206/2014 z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Huszelew	1232

obejmującego części wsi Juniewiczze, Liwki Szlacheckie, Liwki Włóściańskie,
Kopce i Mostów z przeznaczeniem pod „Farmę Wiatrową Juniewiczze”
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Huszlew.

ANALIZA EKONOMICZNA

Celem przygotowania analizy ekonomicznej na potrzeby opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew jest sformułowanie wniosków, które pozwolą na identyfikację szans i barier dla rozwoju, wynikających z ograniczeń budżetowych oraz zamierzeń inwestycyjnych gminy Huszlew.

Na podstawie danych z urzędu gminy oraz danych BDL GUS prześledzono jak dotychczas kształtował się budżet Gminy Huszlew oraz jakie wydatki zaplanowano na najbliższe lata w wieloletniej prognozie finansowej (dalej WPF) w celu późniejszego określenia możliwości finansowania inwestycji związanych z rozwojem gminy. Następnie analizie poddano liczbę i strukturę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy oraz sytuację na rynku pracy aby określić jej potencjał gospodarczy. Na podstawie powyższych działań sformułowano wnioski.

BUDŻET GMINY I WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

Na podstawie danych BDL GUS dotyczących finansów publicznych przeanalizowano kondycję budżetu Gminy Huszlew w latach 2012-2021 (Tab. 2). Zarówno dochody jak i wydatki zwiększają się z roku na rok. Średnia wartość dochodów w analizowanym okresie wynosi ok. 13 mln zł, natomiast średnia wartość wydatków to ok. 12 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody gminy w latach 2012-2021 wyniosły średnio 4 584 zł, natomiast wydatki 4 251 zł. Średnie saldo budżetu wynosi ok. 0,9 mln zł, w ciągu analizowanych 10 lat nadwyżki odnotowano 7 razy, natomiast deficyt 3 razy. Średnia wartość nadwyżki wynosi 1,8 mln zł, a deficytu -1,1 mln zł.

Tab. 2. Sytuacja budżetowa gminy Huszlew w latach 2012-2021 [zł]

Rok	Dochody	Wydatki	Deficyt/ Nadwyżka	Dochody na mieszkańca	Wydatki na mieszkańca	Deficyt/ Nadwyżka na mieszkańca
2012	8 698 072,47	7 475 452,47	1 222 620,00	2 910,03	2 500,99	409,04
2013	11 996 330,95	9 312 539,19	2 683 791,76	4 045,98	3 140,82	905,16
2014	9 224 018,20	10 456 818,95	-1 232 800,75	3 152,43	3 573,76	-421,33
2015	9 904 673,50	8 198 932,60	1 705 740,90	3 400,16	2 814,60	585,56
2016	12 770 436,80	12 116 929,70	653 507,10	4 428,03	4 201,43	226,60
2017	13 120 711,33	15 095 462,15	-1 974 750,82	4 587,66	5 278,13	-690,47
2018	12 936 063,72	13 119 555,39	-183 491,67	4 572,66	4 637,52	-64,86
2019	14 942 687,33	14 224 040,30	718 647,03	5 310,12	5 054,74	255,38
2020	18 620 701,34	15 317 252,44	3 303 448,90	6 825,77	5 614,83	1 210,94
2021	17 731 718,54	15 297 648,59	2 434 069,95	6 603,99	5 697,45	906,54
Średnia	12 994 541,42	12 061 463,18	933 078,24	4 583,68	4 251,43	332,26

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując sytuację finansową gminy istotne znaczenie ma struktura dochodów i wydatków.

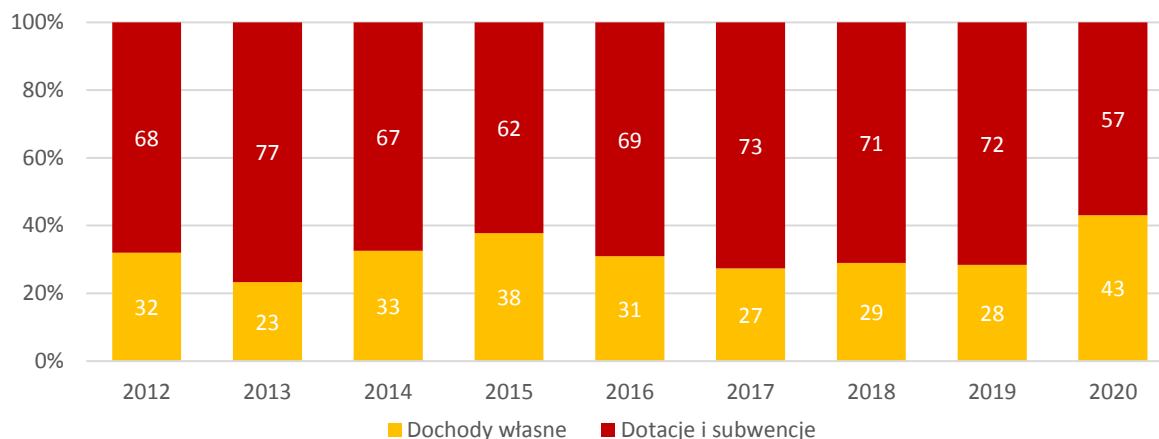
Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Dochodami mogą być także środki ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi, środki z budżetu Unii Europejskiej lub inne środki określone w odrębnych przepisach.

Analiza struktury dochodów budżetu gminy w latach 2012-2021 wykazała, że dochody własne Gminy Huszlew stanowią średnio 31%, natomiast większość środków budżetowych pochodzi z subwencji i dotacji - średnio 69% (Tab. 3, Rys. 2).

Tab. 3. Struktura dochodów budżetu gminy w latach 2012-2021 [mln zł]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody własne	2,8	2,8	3,0	3,7	4,0	3,6	3,7	4,2	8,0	4,6
Dotacje	1,9	5,0	2,3	3,0	5,3	6,0	5,4	6,5	6,1	6,7
Subwencje	4,0	4,2	3,9	3,2	3,5	3,5	3,8	4,2	4,5	6,4

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Rys. 2. Struktura dochodów budżetu Gminy Huszlew w latach 2012– 2020 [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Źródła dochodów własnych gminy można podzielić na trzy grupy tj.:

1. wpływy z podatków:
 - od nieruchomości,
 - rolny,
 - leśny,
 - od środków transportowych,
 - dochodowy od osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej,
 - od spadków i darowizn,
 - od czynności cywilnoprawnych;
2. wpływy z opłat:
 - skarbowej,
 - targowej,
 - miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psów,
 - reklamowej,
 - eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
 - innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów;
3. pozostałe:
 - dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych;
 - dochody z majątku gminy;
 - spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
 - dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach;
 - 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;

- odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy;
- odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego;
- inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.

W strukturze dochodów własnych gminy w latach 2017-2021 wpływy z podatków stanowiły średnio 53%, z czego największy udział miały środki pochodzące z podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego (Tab. 5). Znaczna część dochodów własnych gminy – średnio 20%, pochodziła z udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych. Średnio 8% udział przypadał na środki inwestycyjne na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł. Z kolei wpływy z opłat stanowiły średnio 6%, a z dochodów majątkowych średnio 3% (Tab. 4).

Tab. 4. Struktura dochodów własnych według źródeł [w zł oraz w %] w latach 2017 – 2021

		2017	2018	2019	2020	2021	
Wpływy z podatków	zł	2 191 725,25	2 263 670,26	2 285 203,69	2 605 137,37	2 592 399,98	
	%	61,0	60,4	53,8	32,5	56,4	
Wpływy z opłat	zł	176 824,81	186 070,39	258 574,32	364 285,47	471 638,98	
	%	4,9	5,0	6,1	4,5	10,3	
Pozostałe	Wpływy z usług	zł	12 205,07	30 833,38	23 229,14	30 265,89	84 172,65
		%	0,3	0,8	0,5	0,4	1,8
	Dochody z majątku gminy	zł	96 893,24	88 077,64	103 951,82	226 870,95	120 532,07
		%	2,7	2,4	2,4	2,8	2,6
	Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	zł	0,00	0,00	34 066,08	3 000 000,00	0,00
		%	0,0	0,0	0,8	37,4	0,0
	Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (podatek dochodowy od osób fizycznych i od osób prawnych)	zł	794 553,63	838 730,49	979 347,34	999 841,58	968 141,87
		%	22,1	22,4	23,1	12,5	21,1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 5. Struktura wpływów z podatków [w zł oraz w %] w latach 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
podatek od nieruchomości	zł	1 308 011,88	1 418 974,07	1 291 283,53	1 619 013,08	1 629 875,28
	%	59,7	62,7	56,5	62,1	62,9
podatek rolny	zł	662 870,47	654 056,82	717 321,69	713 577,20	702 153,73
	%	30,2	28,9	31,4	27,4	27,1
podatek leśny	zł	64 283,90	65 532,07	65 812,82	65 067,49	58 806,27
	%	2,9	2,9	2,9	2,5	2,3
podatek od środków transportowych	zł	94 347,00	87 541,30	95 216,65	107 512,60	128 191,00
	%	4,3	3,9	4,2	4,1	4,9
podatek dochodowy od osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	zł	0	0	0	388,00	1 006,00
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
podatek od spadków i darowizn	zł	-	-	69001	35265	5912
	%	0,0	0,0	3,0	1,4	0,2
podatek od czynności cywilnoprawnych	zł	62 212,00	37 566,00	46 568,00	64 314,00	66 455,70
	%	2,8	1,7	2,0	2,5	2,6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zgodnie z klasyfikacją budżetową, w analizowanym 2021 roku, najwyższy udział w dochodach budżetu Gminy Huszlew miały środki pochodzące z różnych rozliczeń (39,2%) podatków (22,5%) oraz funduszy wspierających rodziny (25%). W przypadku wydatków, największą ich udział przeznaczono na oświatę i wychowanie (30,1%) oraz pomoc rodzinom (29%). Stosunkowo duży udział miały wydatki na administrację publiczną (14,2%), transport i łączność (5,5%), pomoc społeczną (4,5%), rolnictwo i łowiectwo (4,5%) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (3,7%) (Tab. 6).

Tab. 6. Struktura dochodów i wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r.

Dochody		Wydatki	
Dział	[%]	Dział	[%]
010 - Rolnictwo i łowiectwo	3,92	010 - Rolnictwo i łowiectwo	4,44
600 - Transport i łączność	0,28	150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00
700 - Gospodarka mieszkaniowa	0,51	600 - Transport i łączność	5,48
710 - Działalność usługowa	0,00	700 - Gospodarka mieszkaniowa	0,80
750 - Administracja publiczna	0,78	710 - Działalność usługowa	0,06
751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,02	750 - Administracja publiczna	14,18
752 - Obrona narodowa	0,00	751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,02
754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,52	752 - Obrona narodowa	0,00
756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	22,51	754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,03
758 - Różne rozliczenia	39,17	757 - Obsługa długu publicznego	0,48
801 - Oświata i wychowanie	2,34	758 - Różne rozliczenia	0,63
851 - Ochrona zdrowia	0,19	801 - Oświata i wychowanie	30,10
852 - Pomoc społeczna	1,18	851 - Ochrona zdrowia	0,43
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	852 - Pomoc społeczna	4,51
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	0,52	853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00
855 - Rodzina	24,99	854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	3,02
900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,54	855 - Rodzina	29,07
921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,08	900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,71
926 - Kultura fizyczna	0,45	921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,29
600 - Transport i łączność	0,00	926 - Kultura fizyczna	0,74
		600 - Transport i łączność	0,00

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Huszlew na lata 2023-2033 (dalej WPF), przewidziano ujemny wynik budżetu w 2023 r., natomiast w kolejnych latach nadwyżki, które zostaną przeznaczone na spłatę zaciągniętych i planowanych zobowiązań (Tab. 7).

Tab. 7. Wieloletnia Prognoza finansowa na lata 2023-2033 [zł] – wynik budżetu gminy Huszlew

Rok	Dochody	Wydatki	Wynik budżetu	Splata zaciągniętych i planowanych zobowiązań
2023	24 584 252,94	27 702 687,77	-3 118 434,83	625 000,00
2024	12 918 249,00	12 918 249,00	0,00	625 000,00
2025	13 215 614,00	12 615 614,00	600 000,00	600 000,00
2026	13 596 004,00	12 996 004,00	600 000,00	600 000,00
2027	13 888 838,00	13 326 899,06	561 938,94	562 238,94
2028	14 293 065,00	13 743 065,00	550 000,00	550 000,00
2029	14 716 154,54	14 146 154,54	570 000,00	570 000,00
2030	15 055 277,00	14 522 777,00	532 500,00	532 500,00
2031	15 374 131,00	14 831 631,00	542 500,00	542 500,00
2032	15 926 886,00	15 266 886,00	660 000,00	660 000,00
2033	16 316 943,00	15 662 373,00	654 570,00	654 570,00

źródło: opracowanie na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej przyjętej uchwałą nr XLVIII/284/2023 Rady Gminy w Huszlewie z dnia 28.04.2023 r.

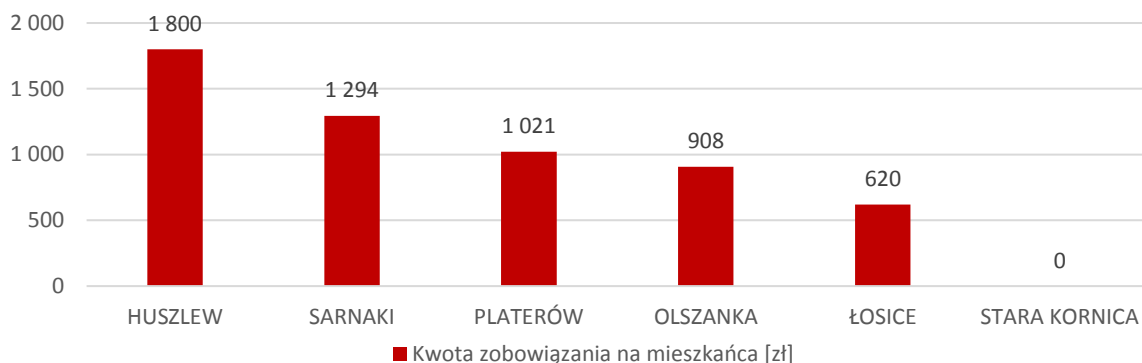
Zamierzenia inwestycyjne wpisane do WPF, zaliczane do wydatków majątkowych gminy, dotyczą 6 przedsięwzięć, których łączny koszt wyniesie 10 704 280,00 zł, a średnia wartość inwestycji to 1,8 mln zł. Zadania te zorientowane są na poprawę jakości infrastruktury komunikacyjnej i społecznej (Tab. 8).

Tab. 8. Przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej, finansowane w ramach wydatków majątkowych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Okres realizacji	Koszt [zł]
1.	Budowa otwartej strefy aktywności - siłowni zewnętrznej i strefy relaksu na części działki nr 822 w Huszlewie - Rozpowszechnianie rekreacji i sportu	2018-2024	33351,00
2.	Budowa garażu metalowego w miejscowości Huszlew w celu zabezpieczenia sprzętu gminnego przed oddziaływaniem warunków atmosferycznych oraz zabezpieczenie przed dewastacją	2021-2023	147860,00
3.	Przebudowa dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy Huszlew - poprawa jakości dróg oraz poprawa bezpieczeństwa	2022-2023	5579570,00
4.	Budowa i przebudowa dróg gminnych w miejscowości Huszlew - Edycja 2 - Poprawa stanu i jakości dróg	2022-2023	2544229,00
5.	Budowa i przebudowa dróg gminnych w m. Huszlew (PGR) - Poprawa bezpieczeństwa i jakości dróg	2022-2023	2124270,00
6.	Zakup nowego lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Huszlew - bezpieczeństwo przeciwpożarowe	2022-2023	275000,00

źródło: opracowanie na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej przyjętej uchwałą nr XLVIII/284/2023 Rady Gminy w Huszlewie z dnia 28.04.2023 r.

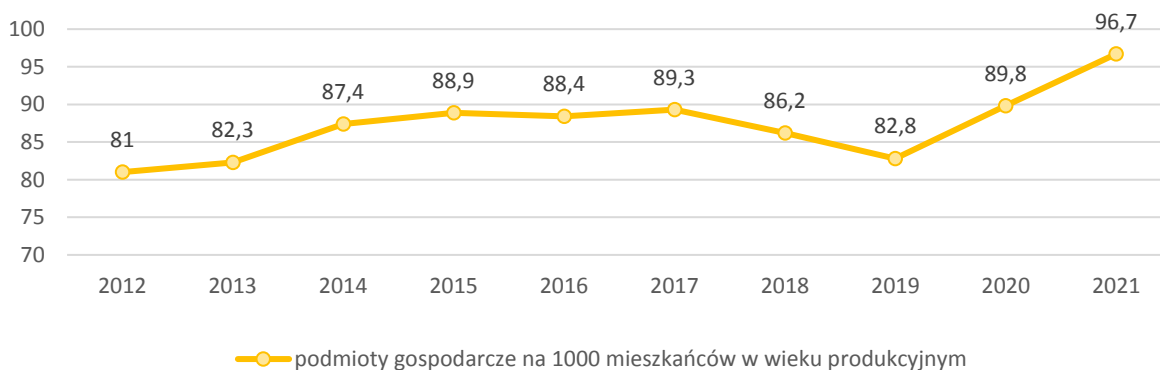
Według danych z 2018 r. zadłużenie gminy Huszlew w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiło 1800 zł, co plasowało ją na 257 pozycji spośród 2478 jednostek samorządu terytorialnego w kraju. Natomiast spośród 6 samorządów powiatu łosickiego, Huszlew był najbardziej zadłużoną gminą w przeliczeniu na 1 mieszkańca (Rys. 3). Według WPF na koniec 2022 r. zadłużenie gminy wynosiło 4 582 238,94 zł, co w przeliczeniu na mieszkańca dawało kwotę 1717 zł, powyższe wskazuje na zmniejszenie się zobowiązań gminy w stosunku do 2018 r.

Rys. 3. Zadłużenie gmin powiatu łosickiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł] w 2018 r.
źródło: opracowanie własne na podstawie danych samorząd.pap.pl

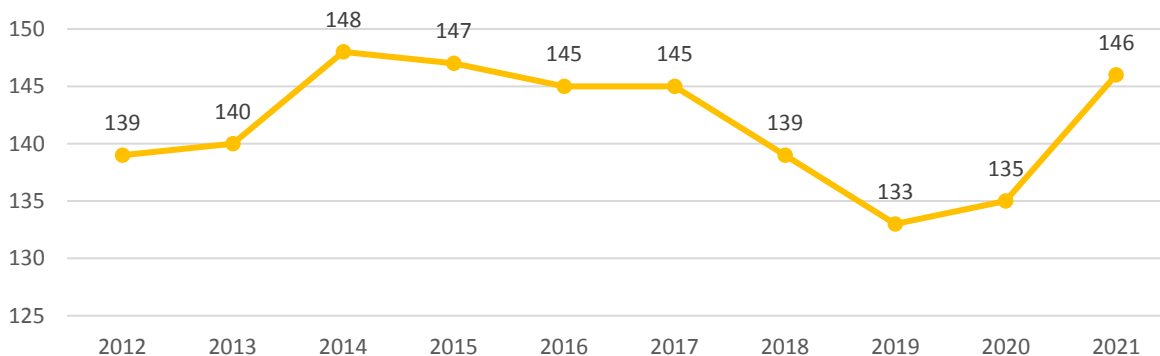
PODMIOTY GOSPODARCZE

Poziom aktywności gospodarczej gminy określa wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatniej dekady odnotowano wzrost tego wskaźnika z poziomu 81,0 w 2012 r. do 96,7 w 2021 r. (Rys. 4 **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**).

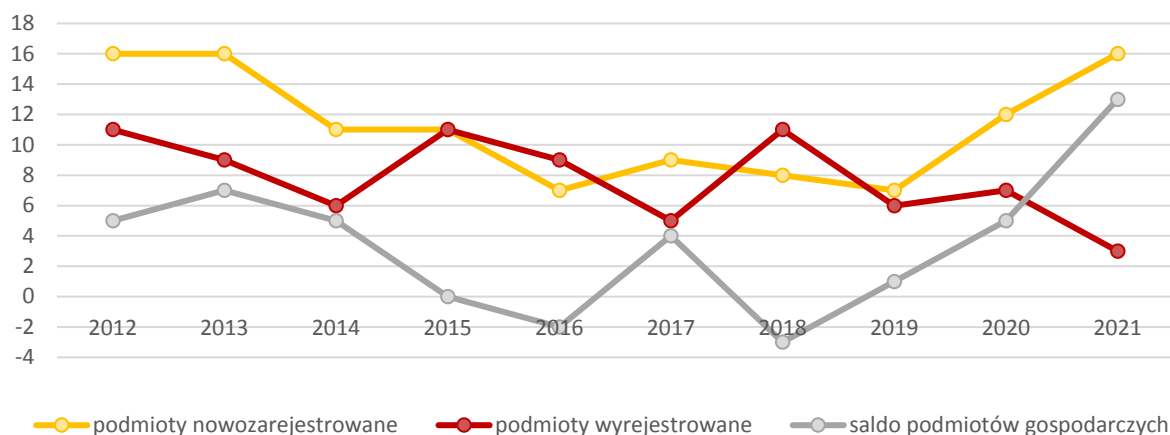
Rys. 4. Wskaźnik przedsiębiorczości, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, w latach 2012-2021
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy w latach 2012-2021 podlegała wahaniom, do spadku liczby podmiotów w latach 2019-2020 mogła przyczynić się pandemia COVID-19, natomiast w 2021 r. sytuacja gospodarcza się ustabilizowała co poskutkowało wzrostem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (Rys. 5).

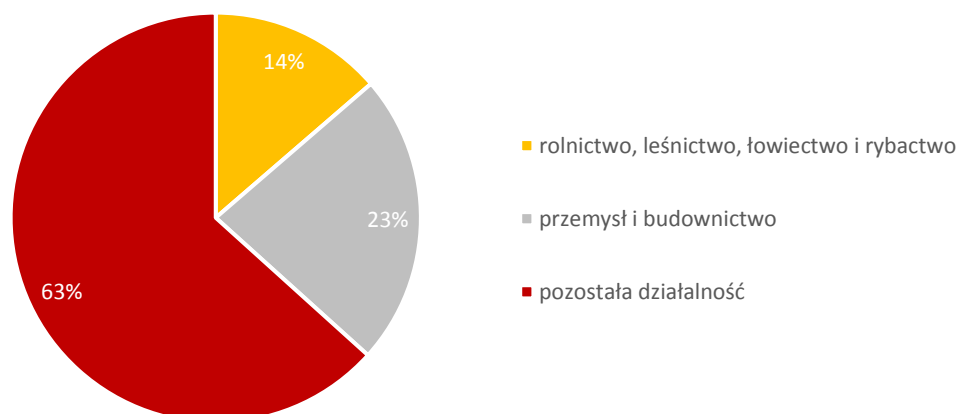
Rys. 5. Zmiana liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Huszlew w latach 2012-2021
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W latach 2016 i 2018 liczba wyrejestrowanych podmiotów była wyższa od liczby nowozarejestrowanych, a ich saldo było ujemne (kolejno -2 i -3). Największy przyrost liczby podmiotów miał miejsce w 2021 r. (+13) i 2013 r. (+7). Średnie saldo podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych na terenie gminy Huszlew w latach 2012-2021, było dodatnie i wynosiło 4 podmioty (Rys. 6).

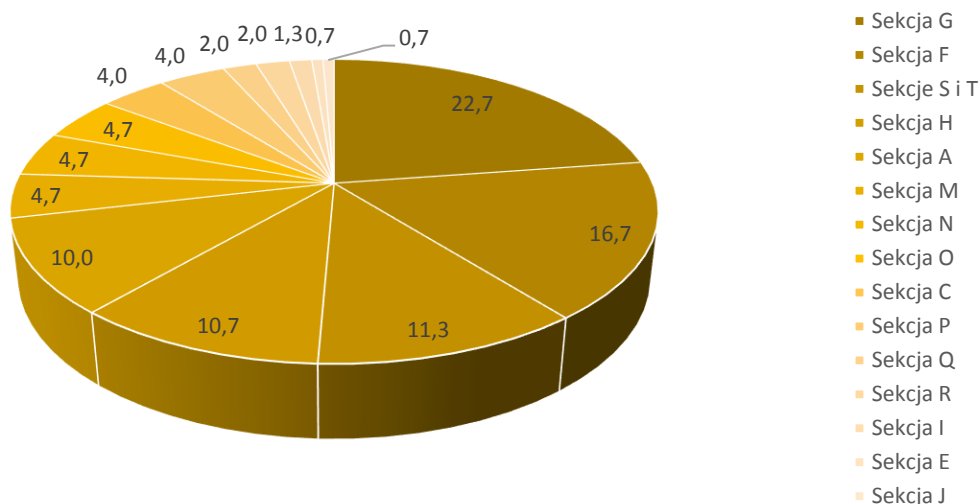
Rys. 6. Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych, wyrejestrowanych oraz ich saldo w latach 2012-2021
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W 2021 r. na terenie gminy Huszlew zarejestrowanych było 146 podmiotów gospodarki narodowej. Ich liczba w stosunku do 2012 r. (139 podmiotów), zwiększyła się o 5%. W strukturze podmiotów według grup rodzajów działalności rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo stanowi 14%, udział zarejestrowanych w przemyśle i budownictwie wynosi 23%, natomiast udział pozostałych działalności to 63%. (Rys. 7).

Rys. 7. Podmioty gospodarcze według grup rodzajów działalności w 2021 r.
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Według podziału podmiotów gospodarczych na sekcje PKD 2007 w 2021 r. największy udział przypadł podmiotom zaliczanym do sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22,7% udziału w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych). Na kolejnych pozycjach plasowały się przedsiębiorstwa z sekcji F - budownictwo (16,7%), sekcji S i T - pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (11,3%), sekcji H – transport i gospodarka magazynowa (10,7%) oraz sekcji A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (10,0%) (Rys. 8).

sekcja G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, sekcja F – budownictwo, sekcja S i T - pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, sekcja H - transport i gospodarka magazynowa, sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja N - działalność związana z zatrudnieniem, sekcja O - administracja publiczna i obrona narodowa, sekcja C - przetwórstwo przemysłowe, sekcja P – edukacja, sekcja Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna, sekcja R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.; obowiązkowe zabezpieczenia oraz działalność związana z rekultywacją, sekcja J - informacja i komunikacja

Rys. 8. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w 2021 r. [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS

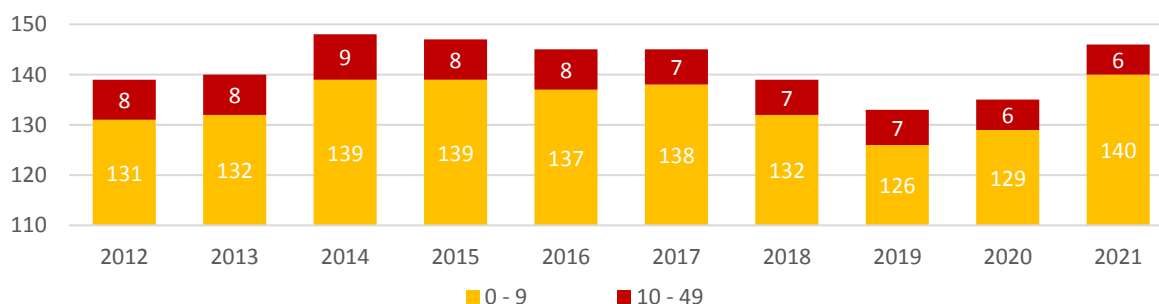
W strukturze podmiotów według sektorów własnościowych zdecydowaną większość (93,2%) stanowiły podmioty sektora prywatnego, w którym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Podmioty sektora publicznego miały niewielki udział pośród wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie (5,5%) (Tab. 9).

Tab. 9. Zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w 2012 i 2021 r.

	2012		2021	
	Liczba	Udział [%]	Liczba	Udział [%]
Sektor publiczny ogółem	9	6,5	8	5,5
Sektor prywatny				
ogółem	130	93,5	136	93,2
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	102	73,4	106	72,6
spółki handlowe	3	2,2	2	1,4
spółdzielnie	3	2,2	2	1,4
stowarzyszenia i organizacje społeczne	13	9,4	14	9,6

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Pod względem klas wielkości dominują małe firmy zatrudniające do 10 pracowników. W 2021 r. zarejestrowanych było 140 mikroprzedsiębiorstw, stanowiły one 96% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Z kolei firm zatrudniających między 10 a 49 pracowników było 6, a stanowiły 4% ogółu podmiotów (Rys. 9). Na terenie Huszlewa nie występują średnie i duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 pracowników.

Rys. 9. Struktura podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2012-2021

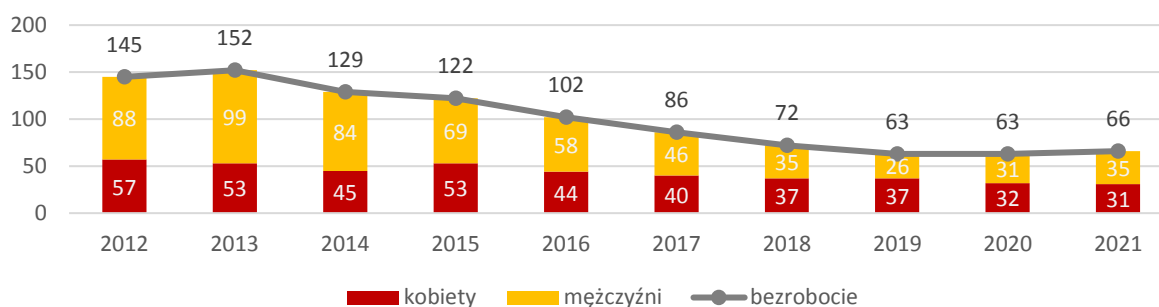
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

RYNEK PRACY

Według informacji serwisu internetowego *Polska w Liczbach*¹ opracowanych na podstawie danych GUS z 2021 r., w gminie Huszlew na 1000 mieszkańców pracowało 186 osób, wśród zatrudnionych mężczyźni stanowili 57,1%, a kobiety 42,9%. Większość aktywnych zawodowo mieszkańców gminy (47,6%) zatrudniona była w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 15,8% w przemyśle i budownictwie, natomiast 17,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy 116 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 25 osób przyjeżdża do pracy spoza gminy. Tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -91. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Huszlew w 2021 r. wyniosło 4 853,59 zł, co stanowiło 80,9% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

BEZROBOCIE

W latach 2012-2021 bezrobocie rejestrowane w gminie Huszlew zmniejszyło się o 79 osób co stanowi ok. 54% spadek w porównaniu z 2012 r. Od 2013 r. do 2019 r. liczba bezrobotnych systematycznie malała, w 2020 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych utrzymała się na poziomie z roku poprzedniego, natomiast w 2021 r. nieznacznie wzrosła (o 2 osoby) (Rys. 10).

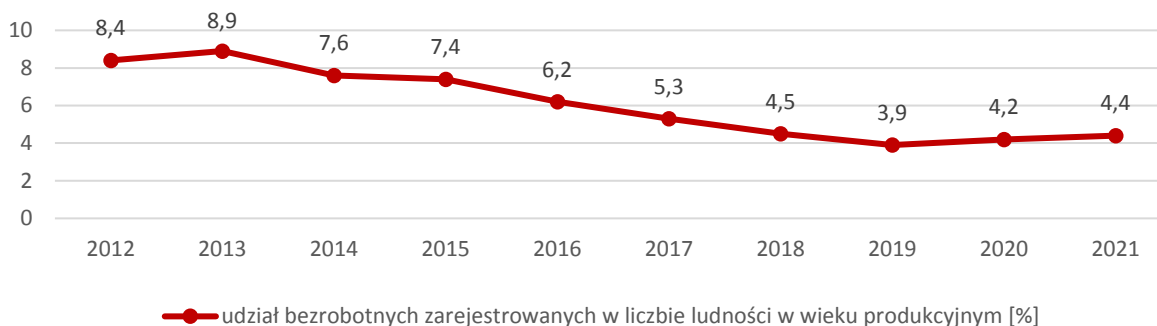

Rys. 10. Dynamika bezrobocia w gminie Huszlew w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym również odnotował spadek. W 2012 r. wynosił on 8,4%, do 2013 wzrósł do poziomu 8,9%, a następnie systematycznie malał i w 2019 r. osiągnął najniższą wartość w analizowanym okresie tj. 3,9% natomiast w 2021 r. udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wzrósł do 4,4% (Rys. 11).

¹ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Huszlew#rynek-pracy (data dostępu: 1.06.2023 r.)

Rys. 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2012-2021
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W strukturze bezrobotnych według płci przeważają mężczyźni. Istotnym problemem dotyczącym bezrobocia na terenie gminy jest wysoki udział osób długotrwale pozostających bez pracy, ich odsetek spadł w porównaniu z 2012 r. natomiast utrzymuje się na wysokim poziomie - 50% ogółu bezrobotnych. Dużą grupę bezrobotnych stanowią także osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. powyżej 50 roku życia – 25,8% (Tab. 10).

Tab. 10. Struktura bezrobotnych w gminie Huszlew w 2012 i 2021 r.

	2012		2021		
	liczba	udział [%]	liczba	udział [%]	
Bezrobotni według wieku	do 25 roku życia	44	30,3	8	12,1
	powyżej 50 roku życia	31	21,4	17	25,8
Długotrwale bezrobotni	78	53,8	33	50,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

WNIOSKI

Sytuacja budżetowa gminy jest stabilna. Mimo zadłużenia gmina posiada płynność finansową. W strukturze dochodów gminy dominują środki pochodzące z dotacji i subwencji. Dochody własne gminy opierają się o udział w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych oraz wpływy z podatku od nieruchomości i podatku rolnego. Liczba zadań wskazanych do zrealizowania w WPF jest dostosowana do możliwości finansowych gminy. W perspektywie najbliższych lat gmina powinna zorientować swoje działania na zmniejszenie zadłużenia oraz zwiększenie udziału własnych środków w budżecie, co umożliwi przeznaczanie większej ilości pieniędzy na realizację inwestycji, które służą poprawie warunków życia mieszkańców.

Gmina Huszlew posiada typowo rolniczy charakter. Na przestrzeni lat 2012-2021 struktura gospodarcza się nie zmieniła. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w ostatnim dziesięcioleciu podlegała wahaniom, natomiast ogólny trend wskazuje na wzrost liczby podmiotów w kolejnych latach. W strukturze podmiotów gospodarczych dominują przedsiębiorstwa z sektora prywatnego, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Rozwija się branża związana z transportem i gospodarką magazynową. Większość mieszkańców gminy aktywnych zawodowo pracuje w sektorze rolniczym. Zdecydowana większość osób znajduje zatrudnienie poza gminą. Pozytywnym trendem jest malejące od 2013 r. bezrobocie. Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych oraz malejące bezrobocie, mogą świadczyć o poprawie sytuacji ekonomicznej mieszkańców gminy.

ANALIZA ŚRODOWISKOWA

Analiza koncentruje się na zidentyfikowaniu uwarunkowań prawnych i ekofizjograficznych determinujących możliwość rozwoju zabudowy na terenie gminy Huszlew. Do jej przeprowadzenia wykorzystano dane z ewidencji gruntów oraz dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

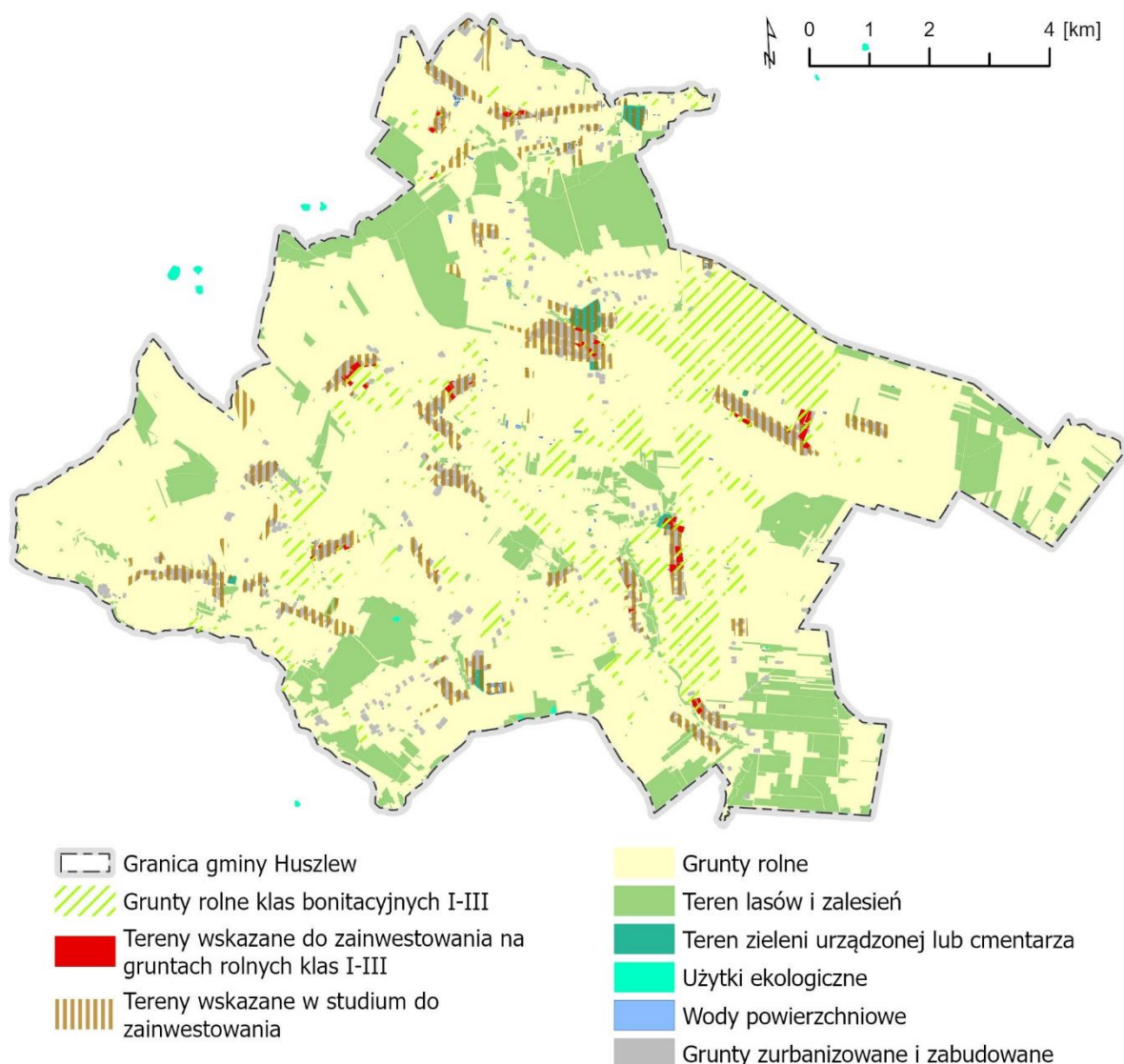
W kontekście rozwoju różnych form zabudowy obecnie uwarunkowania środowiskowe kojarzone są raczej z ograniczeniami. Dotyczy to głównie zabudowy usługowej oraz przemysłowej, w mniejszym stopniu mieszkaniowej, rekreacyjnej czy produkcji rolniczej.

Obszar opracowania charakteryzuje się przeciętnymi walorami przyrodniczymi. Dominuje krajobraz wiejski, przekształcony przez człowieka na potrzeby prowadzenia gospodarki rolnej. Lasy stanowią 14,9% powierzchni gminy. Zwarte kompleksy leśne występują w północnej, wschodniej i południowej części gminy.

Analiza stanu środowiska, jego głównych zagrożeń i określenie kierunków jego ochrony były podstawą określenia przyrodniczych predyspozycji terenów do kształtowania jej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Wyznaczono następujące obszary funkcjonalno-przestrzenne:

1. wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:
 - a. pasy ograniczeń w zabudowie wyznaczone od linii elektroenergetycznych,
 - b. tereny wzdłuż dróg w odległościach określonych w przepisach drogowych,
 - c. tereny wzdłuż gazociągu w odległościach określonych w przepisach odrębnych,
 - d. tereny w strefach sanitarnych od cmentarzy.
2. niekorzystne dla zabudowy ze względu na niekorzystne warunki ekofizjograficzne (gruntowe, topoklimatyczne, występujące cenne elementy środowiska przyrodniczego do bezwzględnego zachowania i ochrony, a także ze względu na istniejące i potencjalne zagrożenia środowiska). Do terenów niekorzystnych dla zabudowy należą:
 - a. lasy,
 - b. doliny rzek i mniejszych cieków,
 - c. grunty zmeliorowane,
 - d. obszary występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt;
3. średnio korzystne dla zabudowy i korzystne z ograniczeniami. Do terenów średnio korzystnych i korzystnych z ograniczeniami należą:
 - a. obszary gleb chronionych klas I-III,
 - b. korytarze ekologiczne,
 - c. obszary zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych.
 - d. obszary objęte formami ochrony przyrody.

Biorąc pod uwagę skalę występowania wymienionych uwarunkowań oraz analizując ich wpływ na możliwości rozwojowe gminy można stwierdzić, że przy zachowaniu przepisów odrębnych regulujących ich funkcjonowanie nie stanowią one znaczącej przeszkody do rozwoju różnych form zabudowy w gminie. W dalszym ciągu gmina posiada rezerwę terenów o korzystnych warunkach do rozwoju zabudowy.

Rys. 12. Uwarunkowania środowiskowe dla rozwoju zabudowy na terenie gminy Huszlew
 źródło: opracowanie własne.

POŁOŻENIE GMINY NA TLE FORM OCHRONY PRZYRODY

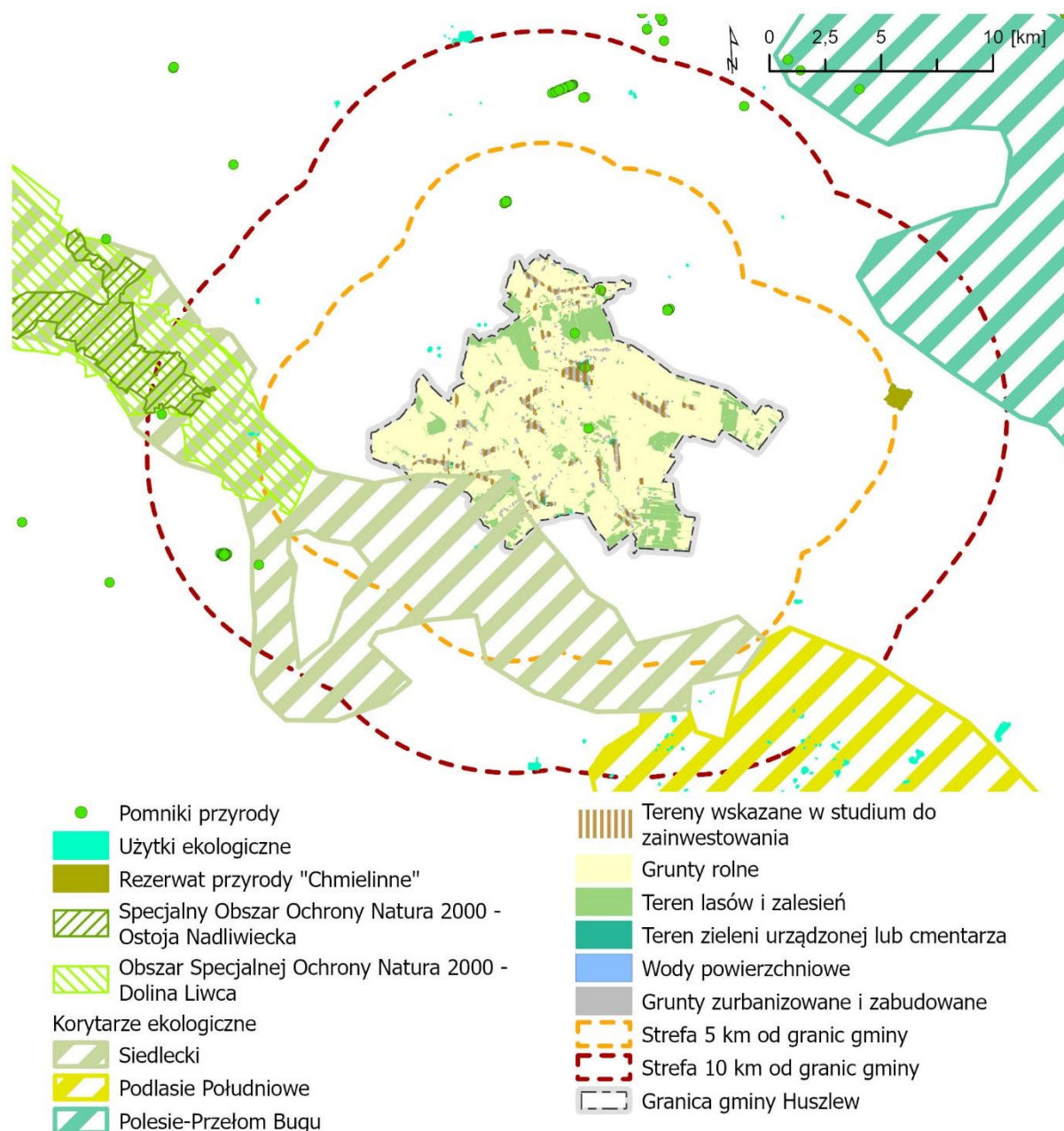
Na terenie gminy formami ochrony przyrody objętych jest:

- 5 pomników przyrody (jednoobiektowych)

- drzewo – wiąz szypułkowy
- drzewo – sosna zwyczajna
- drzewo – lipa drobnolistna
- drzewo – lipa drobnolistna
- gład narzutowy

- użytek ekologiczny – użytek 14 (śródlądne bagno).

Najbliżej położonymi obszarowymi formami ochrony przyrody występującymi poza granicami gminy są: Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Liwca oraz Rezerwat Przyrody Chmielinne. Przez południowy fragment gminy (sołectwo Dziadkowskie) przebiega Siedlecki korytarz ekologiczny – rangi krajowej, obszar ten stanowi 6% powierzchni gminy (Rys. 13).

Rys. 13. Gmina Huszlew na tle form ochrony przyrody
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

WNIOSKI

Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe gminy Huszlew mają przeciętną wartość. Dominuje krajobraz wiejski, przekształcony przez człowieka w celu prowadzenia gospodarki rolnej. Lasy stanowią 14,9% powierzchni gminy. Na terenie gminy występują dwie formy ochrony przyrody tj. pomniki przyrody (ochroną objęte są 4 drzewa i 1 głąz narzutowy) oraz użytk ekologiczny. Ponadto przez południowy fragment gminy przebiega Siedlecki korytarz ekologiczny rangi krajowej, umożliwiający migrację fauny i flory.

Głównymi przyrodniczymi czynnikami ograniczającymi rozwój zabudowy na obszarze gminy są występujące tereny leśne oraz grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych I-III.

Przeprowadzona analiza środowiskowa wskazuje podjęcie działań mających na celu dążenie do:

- zagęszczania zabudowy na terenach już zainwestowanych;
- zachowania zwartej charakteru osadnictwa;
- realizacji ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej, terenów rekreacji, ciągów pieszych oraz ścieżek rowerowych;
- rozwoju zabudowy na terenach wyposażonych w infrastrukturę techniczną lub rozwój infrastruktury na obszarach gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione;
- utrzymania obecnego poziomu lesistości;
- zachowania wymaganych odległości budynków od terenów leśnych;
- prowadzenia działań rekultywacyjnych na terenach przemysłowych i poeksploatacyjnych;
- korzystania z zasobów naturalnych w sposób minimalizujący oddziaływanie na środowisko;
- ograniczenia zabudowy na przebiegu korytarza ekologicznego;
- ograniczenia przeznaczania na funkcję mieszkaniową terenów o wysokim potencjale rolniczym;
- ograniczania niskiej emisji w celu poprawy jakości powietrza;
- dywersyfikacji źródeł energii (inwestycji w odnawialne źródła energii),
- racjonalnego wyznaczania wskaźnika intensywności zabudowy oraz wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod inwestycje (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

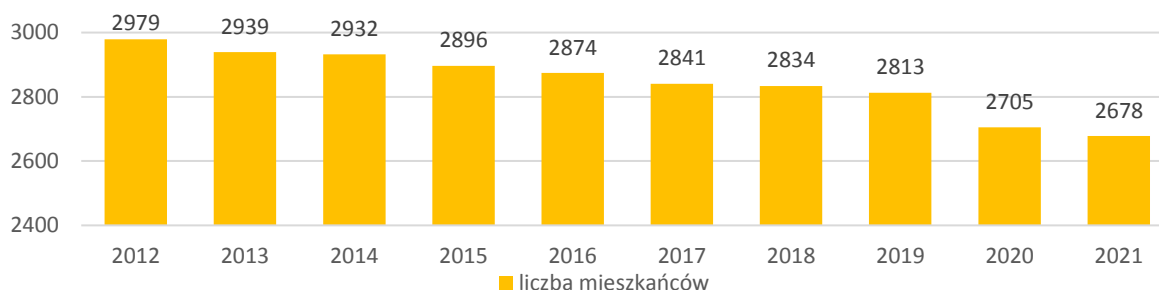
ANALIZA SPOŁECZNA

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych odnosi się do potencjału demograficznego oraz warunków życia mieszkańców, wyrażonych dostępnością usług publicznych i infrastruktury społecznej. Synteza powyższych elementów pozwoliła na sformułowanie wniosków, wskazujących na potrzeby i możliwości rozwoju gminy ze społecznego punktu widzenia.

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

W celu określenia potencjału demograficznego gminy Huszlew przeanalizowano dane dotyczące: liczby ludności, przyrostu naturalnego, salda migracji, przyrostu rzeczywistego, współczynnika obciążenia osobami starszymi oraz strukturę wieku i płci mieszkańców.

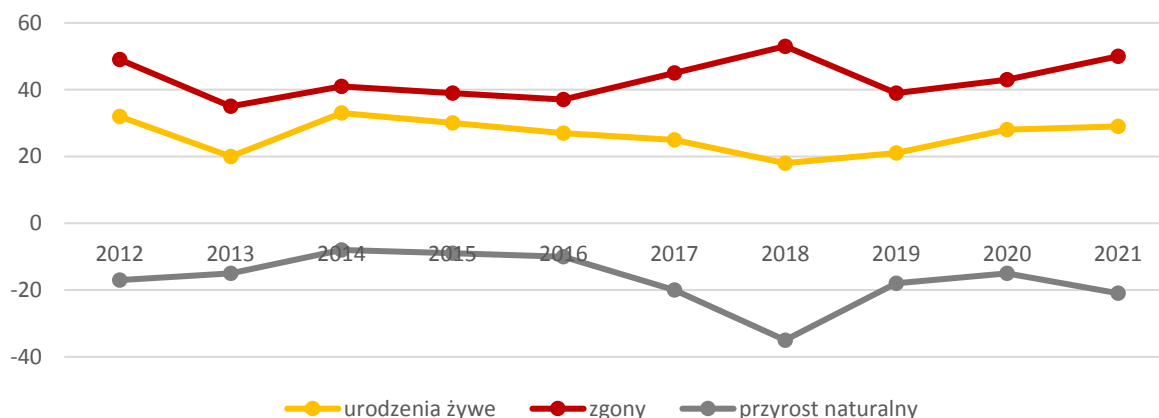
Na przestrzeni lat 2012-2021 obserwuje się systematyczny spadek liczby mieszkańców. Według danych BDL GUS w 2012 r. gminę zamieszkiwało 2 979 osób, natomiast w 2021 populacja liczyła 2 678 osób (Rys. 14). W analizowanym okresie liczba mieszkańców zmalała o 310 osób, czyli o 10,4%.

Rys. 14. Liczba ludności w gminie Huszlew w latach 2012-2021

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

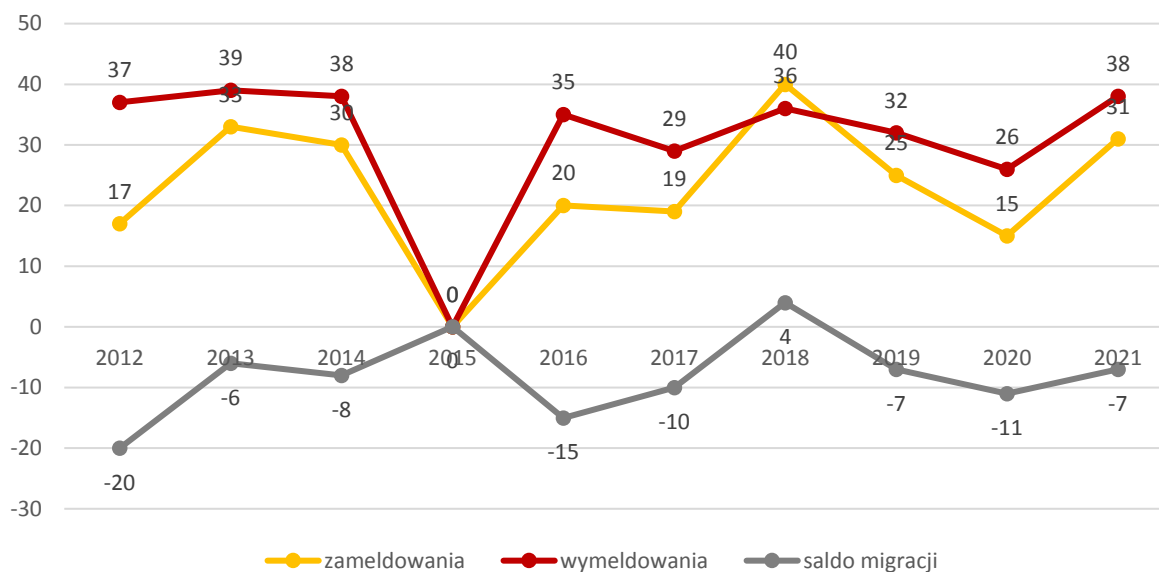
Przyrost naturalny w gminie Huszlew w latach 2012-2021 podlegał wahaniom natomiast utrzymującym się trendem była jego ujemna wartość. Najniższą wartość przyrostu naturalnego (-35) odnotowano w 2018 r. Ujemny przyrost naturalny wynika z relacji między liczbą urodzeń, a liczbą zgonów. W analizowanym okresie liczba urodzeń utrzymywała się na niższym poziomie niż liczba zgonów (Rys. 15). Powyższe wynika z zachodzących przemian społecznych (m.in. późniejszy wiek zakładania rodziny, model rodziny 2+1) oraz starzeniem się pokolenia z wyżu demograficznego.

Rys. 15. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny w gminie Huszlew w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

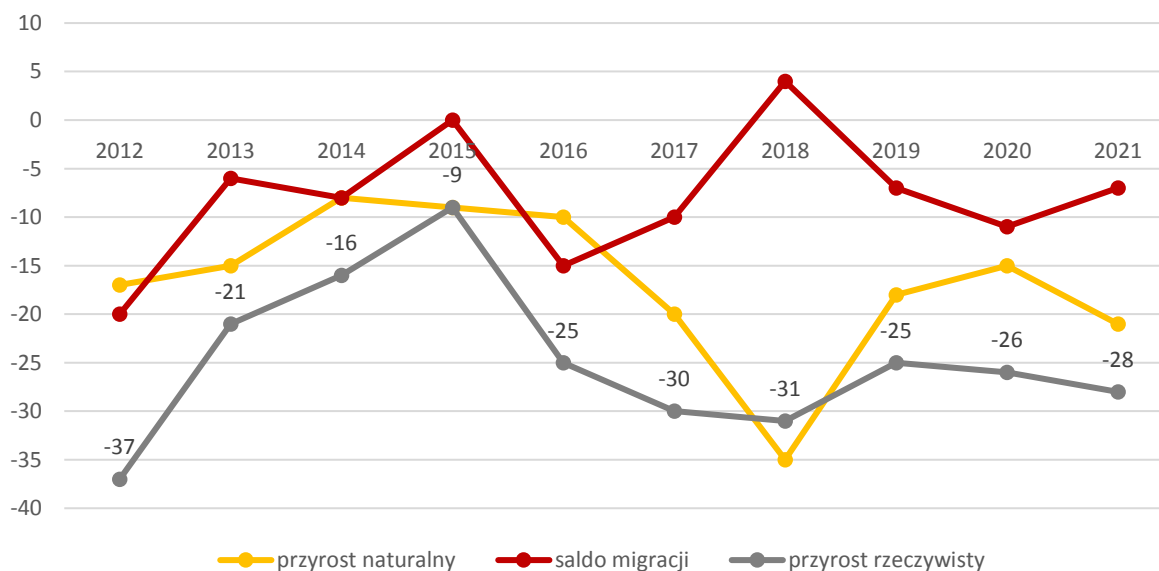
Na stan ludności gminy wpływa także saldo migracji (różnica między zameldowaniami i wymeldowaniami), które w latach 2012-2021 wahało się od -20 do +4 osób w skali roku. Dodatnią wartość salda migracji odnotowano jedynie w 2018 r., w pozostałych latach przyjmowało ono wartość ujemną (Rys. 16).

Rys. 16. Zameldowania, wymeldowania, saldo migracji w gminie Huszlew w latach 2012-2021²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Współczynnikiem obrazującym tendencje zmian liczby ludności jest przyrost rzeczywisty, który stanowi sumę przyrostu naturalnego i salda migracji. W analizowanym okresie (lata 2012-2021) był on stale ujemny. Na wartość przyrostu rzeczywistego, a tym malejącą liczbę mieszkańców gminy Huszlew, zdecydowany wpływ ujemny przyrost naturalny zaś w mniejszym stopniu również ujemne saldo migracji (Rys. 17).

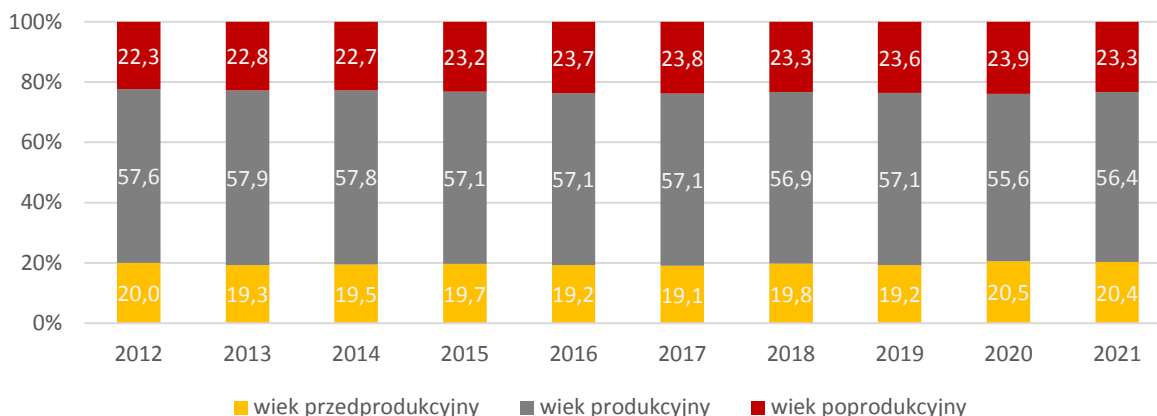

Rys. 17. Przyrost rzeczywisty w gminie Huszlew w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

² Brak danych dla 2015 r.

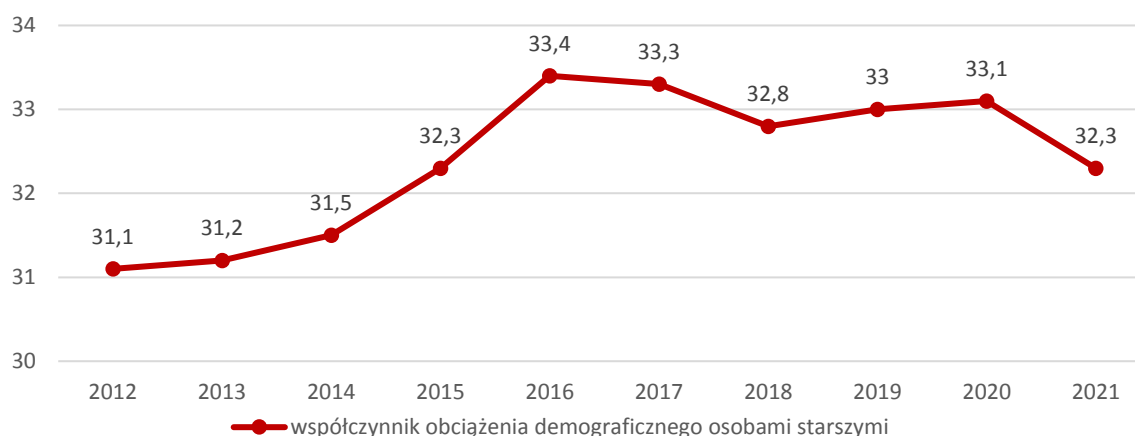
W strukturze wiekowej mieszkańców według ekonomicznych grup wieku na przestrzeni lat 2012-2021 udział osób w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat) utrzymywał się na stałym poziomie ok. 20% ogółu mieszkańców. Zmiany zaszły w udziale osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18 – 64 lata i kobiet w wieku 18 – 59 lat), który zmniejszył się z 57,6% w 2012 r. do 56,4% w 2021 r. oraz w udziale osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 lat i kobiety powyżej 60 lat), który w analizowanym okresie zwiększył się o ok. 1 punkt procentowy z 22,3% w 2012 r. do 23,3% w 2021 r. (Rys. 18).

Rys. 18. Udział ludności gminy Huszlew według ekonomicznych grup wieku w latach 2012-2021 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

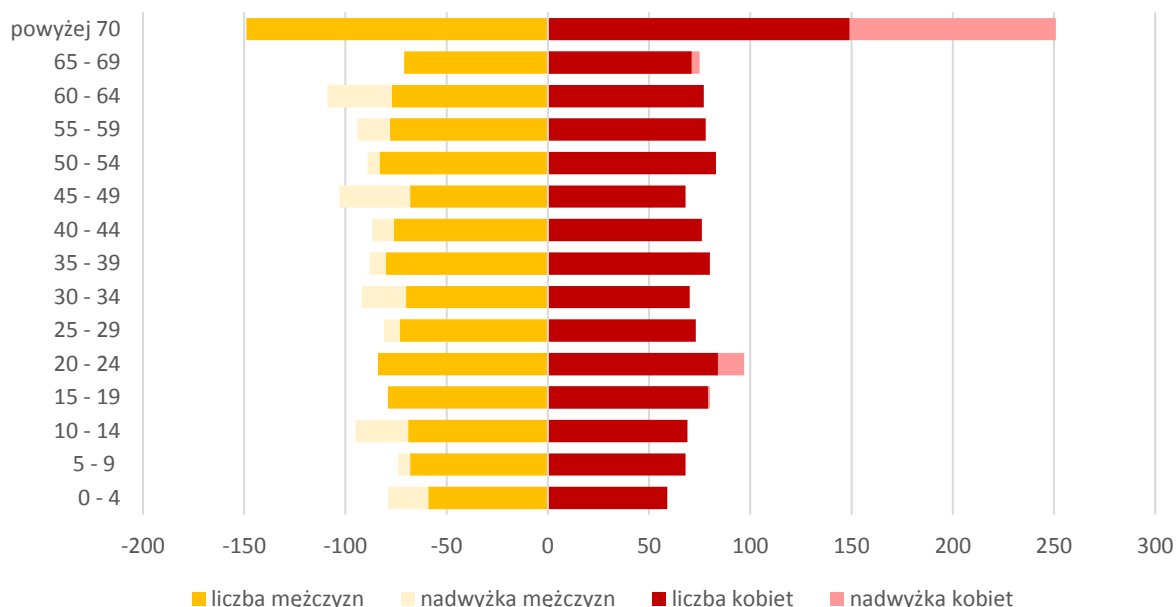
Istotnym problemem i wyzwaniem dla gminy Huszlew w przyszłości może stać się obciążenie demograficzne osobami starszymi (mężczyźni i kobiety w wieku powyżej 65 lat). Na przestrzeni ostatnich lat podlegał on wahaniom, niemniej można zaobserwować tendencję rosnącą tego współczynnika – w 2012 r. wynosił on 31,1 a w 2021 r. 32,3 (Rys. 19).

Rys. 19. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Huszlew

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Objawy starzenia się społeczności gminy Huszlew obrazuje również piramida wieku i płci (Rys. 20). W 2021 r. stosunek między młodym, a starszym pokoleniem była stosunkowo niewielka, należy jednak wziąć pod uwagę, że w perspektywie 15 lat duża część mieszkańców (obecnie w wieku średnim) będzie wkraczać w wiek emerytalny. Powyższe będzie wymagało podjęcia stosownych kroków w celu dostosowania infrastruktury społecznej do potrzeb osób starszych, przeciwdziałaniu ich wykluczeniu oraz zapewnienia im oferty spędzania czasu wolnego.

Rys. 20. Piramida wieku i płci ludności gminy Huszlew w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

USŁUGI PUBLICZNE I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Zadania z zakresu oświaty i wychowania realizowane są w Zespole Szkolno-Wychowawczym w Huszlewie obejmującym Szkołę Podstawową im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Samorządowe. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczna Szkoła Podstawowa oraz Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” w Mostowie.

Dostęp do publicznej podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańców gminy Huszlew realizowany jest w ośrodkach zdrowia i szpitalu powiatowym na terenie miasta Łosice. Na terenie gminy, w miejscowości Huszlew, w budynku zarządzanym przez gminę funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Ważnym elementem kulturalnym oraz wpływającym na budowanie więzi społecznych i lokalnej tożsamości są świetlice. Na terenie gminy funkcjonuje 7 świetlic wiejskich z czego 3 dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W Huszlewie działa także Gminna Biblioteka Publiczna.

W ramach oferty sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy mieszkańcy mogą korzystać boiska sportowego, sali gimnastycznej, zewnętrznych siłowni oraz placów zabaw.

W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego gmina jest obsługiwana przez Komendę Powiatowa Policji w Łosicach. Natomiast ochronę przeciwpożarową zapewnienia Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łosicach przy pomocy jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, m. in. w Huszlewie oraz w Dziadkowskich.

Dostęp do podstawowych usług publicznych i infrastruktury społecznej zapewnia mieszkańcom gminy wieś Huszlew, która jest siedzibą lokalnych władz. Natomiast ośrodkami zaspokajającym ponadpodstawowe potrzeby mieszkańców, m.in. w zakresie dostępu do oświaty (szkoły ponadpodstawowe), nauki (uczelnie wyższe), administracji (siedziba starostwa powiatowego i innych organów administracji publicznej), ochrony zdrowia (szpitale, poradnie specjalistyczne), usług (np. usługi sektora finansowego) czy kultury (kino, muzea), są Łosice (siedziba powiatu łosickiego) oraz miasta na prawach powiatu Siedlce i Biała Podlaska.

WNIOSKI

Liczba mieszkańców gminy systematycznie maleje. Powyższe wynika z ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. Niepokojącym zjawiskiem z demograficznego punktu widzenia jest także starzenie się społeczeństwa gminy. Opisane wyżej negatywne zjawiska demograficzne występują na terenie całego kraju, są związane ze zmianami społecznymi m.in. późniejszym wiekiem zakładania rodziny, modelem rodziny 2+1, starzeniem się społeczeństwa, migracjami ludności za granicę lub do dużych ośrodków miejskich.

Infrastruktura społeczna gminy Huszlew zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców. Występuje zróżnicowanie w jej dostępności w poszczególnych sołectwach. Ośrodkiem zaspokajającym ponadpodstawowe potrzeby mieszkańców jest siedziba powiatu - miasto Łosice oraz większe miasta na prawach powiatu tj. Siedlce (oddalone o ok. 50 km) i Biała Podlaska (oddalone o ok. 30 km).

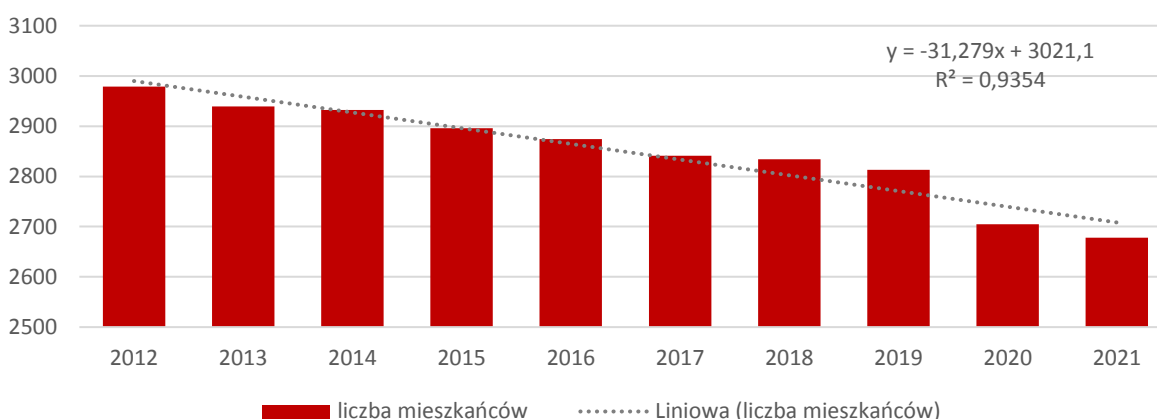
Z uwagi na przeanalizowaną sytuację społeczną oraz zmiany demograficzne, należy dążyć do:

- ograniczenia inwestycji o charakterze przestrzennym, położenie nacisku na poprawę stanu istniejącej infrastruktury społecznej oraz poprawie jakości świadczonych usług;
- adaptacji istniejącej oraz nowej infrastruktury społecznej i zabudowy do zmian demograficznych w szczególności starzejącego się społeczeństwa oraz malejącego udziału dzieci i młodzieży;
- ograniczania rozprzestrzeniania się zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej na niezagospodarowanych terenach;
- rozwoju nowej zabudowy w obszarach o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

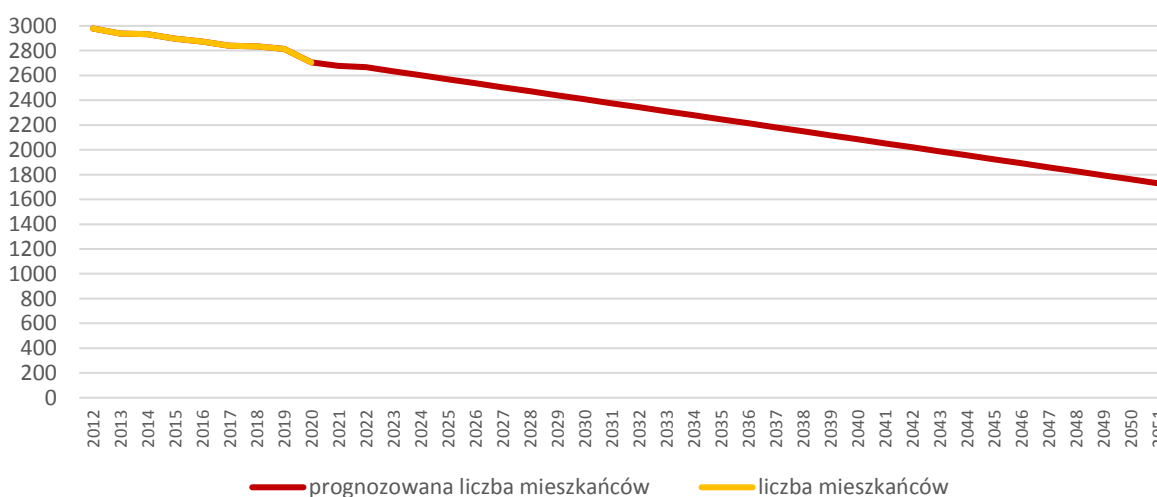
Przeprowadzona na potrzeby studium uproszczona prognoza zmian demograficznych w gminie Huszlew do 2051 r. oparta jest na danych dotyczących liczby ludności z lat 2012 – 2021. Jak wskazano w analizie społecznej liczba ludności gminy Huszlew systematycznie maleje (Rys. 21).

Linia trendu wyraźnie wskazuje spadek. Istotną jest wartość współczynnika R^2 , który jest miarą dopasowania cech do siebie. Im wyższa wartość, tym to dopasowanie, a zarazem zależność, są wyższe. W badanym przypadku wartość R^2 wynosi 93%, co wskazuje na bardzo dokładne dopasowanie cech. Na wykresie wygenerowane zostało także równanie zależności liniowej, w którym zmienna x oznacza kolejny rok. Na podstawie równania, które w ujęciu matematycznym obrazuje dynamikę zmian liczby ludności w latach 2012-2021, wykonano prognozę liczby ludności gminy Huszlew w 30 letniej perspektywie (Rys. 22).

Rys. 21. Liczba mieszkańców gminy Huszlew w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Huszlew.

Rys. 22. Prognoza demograficzna dla gminy Huszlew do 2051 r.

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z powyższej prognozy gminę Huszlew w 2051 r., przy utrzymaniu dotychczasowej dynamiki spadku ludności, może zamieszkiwać 1 730 osób. Stanowi to zmniejszenie populacji gminy o 35% (948 osób) w stosunku do 2021 r. Niniejsza prognoza nie obejmuje migracji

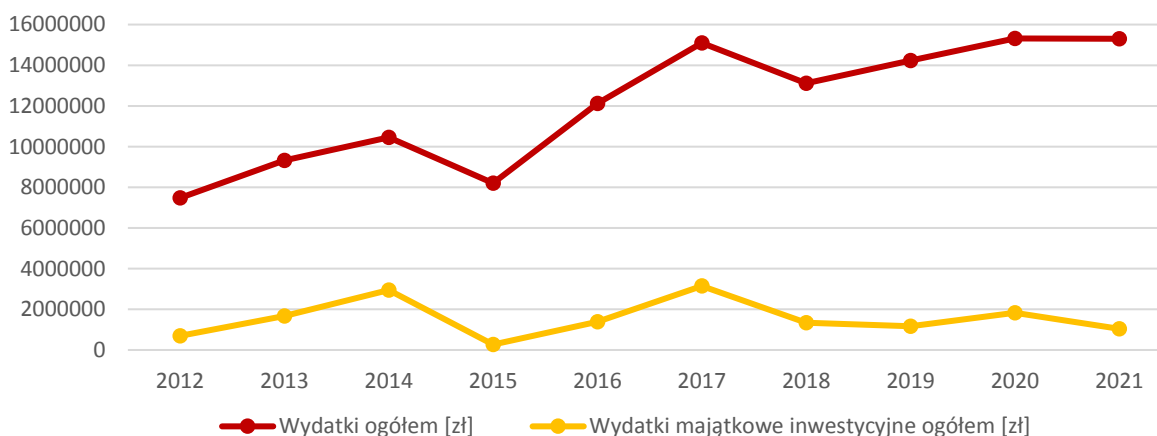
w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, bowiem gmina Huszlew do niego nie należy.

MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Szacowanie potencjalnych kosztów rozwoju układu przestrzennego gminy oparto na podstawowych, wyznaczonych prawem zadaniach, które gmina powinna realizować. Należą do nich budowa dróg gminnych oraz zapewnienie podstawowej infrastruktury komunikacyjnej, technicznej (wodociąg, kanalizacja), a także dostępu do służby zdrowia oraz oświaty. Możliwości finansowania przez gminę wykonania infrastruktury określono na podstawie analizy struktury wydatków inwestycyjnych, analizy rozwoju zabudowy i wyposażenia w podstawową infrastrukturę techniczną oraz analizę zamierzeń inwestycyjnych wyrażonych w obowiązujących planach miejscowych w zakresie inwestycji drogowych i infrastrukturalnych. Uwzględniono także wyniki analiz ekonomicznej i społecznej. Synteza powyższych elementów pozwoliła na sformułowane wniosków dotyczących możliwości finansowania rozwoju przestrzennego poprzez inwestycje w sieć komunikacyjną, techniczną oraz infrastrukturę społeczną, służące realizacji zadań własnych gminy.

FINANSOWANIE INWESTYCJI

Średnia wartość wydatków majątkowych inwestycyjnych z lat 2012-2021 wynosi 1 548 582 zł i stanowią one średnio 13% wydatków ogółem. Najwięcej środków majątkowych przeznaczono na inwestycje w 2017 r., było to 3 144 889,25 zł, a kwota ta stanowiła 12% wydatków ogółem (Rys. 23).

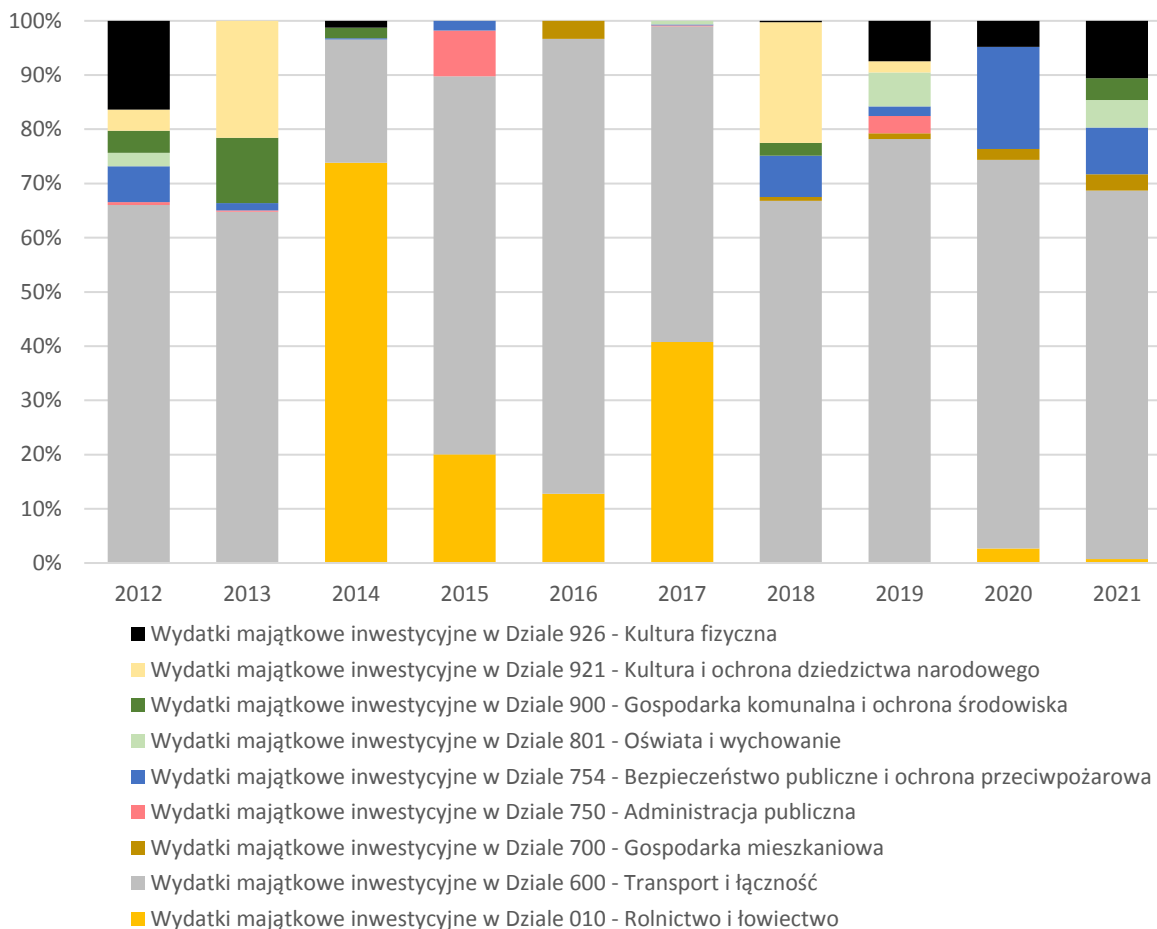
Rys. 23. Wydatki ogółem oraz wydatki majątkowe inwestycyjne gminy Huszlew w latach 2012-2021
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Uśredniając wartości z lat 2012-2021 największy udział w strukturze wydatków majątkowych przeznaczonych na inwestycje miały środki z działów Transport i łączność (64%) oraz Rolnictwo i łowiectwo (średnio 15% ogółu wydatków majątkowych) (Rys. 24).

W analizowanym okresie średnie roczne wydatki majątkowe inwestycyjne w poszczególnych działach wyniosły:

- w dziale Transport i łączność – 916 734,25 zł,
- w dziale Rolnictwo i łowiectwo – 373 491,06 zł,

- w dziale Oświata i wychowanie – 16 048,19 zł,
- w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 36 075,24 zł,
- w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 70 930,18 zł.

Rys. 24. Struktura wydatków majątkowych według działów w latach 2012-2021
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Średnie roczne wydatki inwestycyjne gminy w latach 2012-2021 wynosiły:

- na drogi gminne ok. 580 tys. zł,
- na drogi powiatowe ok. 300 tys. zł,
- na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę oświetlenia ok. 90 tys. zł,
- na funkcjonowanie biblioteki ok. 113 tys. zł,
- na świetlice ok. 112 tys. zł (Tab. 11).

Tab. 11. Średnie wydatki majątkowe inwestycyjne z lat 2012-2021 przeznaczane na realizację wybranych przedsięwzięć z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej

Dział	Rozdział	Średnia roczna [zł]
Transport i łączność	Drogi publiczne gminne i powiatowe	884 133
Oświata i wychowanie	Szkoły podstawowe	2 020 903
Oświata i wychowanie	Przedszkola	543 561
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Oświetlenie ulic, placów i dróg	92 448
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	39 717
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Biblioteki	113 292
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	112 291

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Inwestycje z zakresu rozwoju infrastruktury drogowej, ochrony przeciwpożarowej oraz kultury są także realizowane w ramach funduszu sołeckiego. W latach 2012-2021 z funduszu sołeckiego średnio rocznie przeznaczono: na drogi gminne ok. 101 tys. zł, na ochotnicze straże pożarne ok. 6 tys. zł, a na przedsięwzięcia związane funkcjonowaniem świetlic wiejskich ok. 22 tys. zł (Tab. 12).

Tab. 12. Średnie wydatki z funduszu sołeckiego z lat 2012-2021 przeznaczane na realizację wybranych przedsięwzięć z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej

Dział	Rozdział	Średnia roczna [zł]
Transport i łączność	Drogi publiczne gminne	101 725
Gospodarka mieszkaniowa	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	500
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	Ochotnicze straże pożarne	5 896
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	22 609

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Środki na inwestycje realizowane na terenie gminy, pochodzą także z dofinansowań ze środków zewnętrznych. W latach 2020-2021 na inwestycje związane z rozwojem infrastruktury drogowej, technicznej i społecznej oraz na podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy pozyskano łącznie ponad 2 mln zł: 1,3 mln zł w 2020 r. oraz 0,8 mln zł w 2021 r. (Tab. 13).

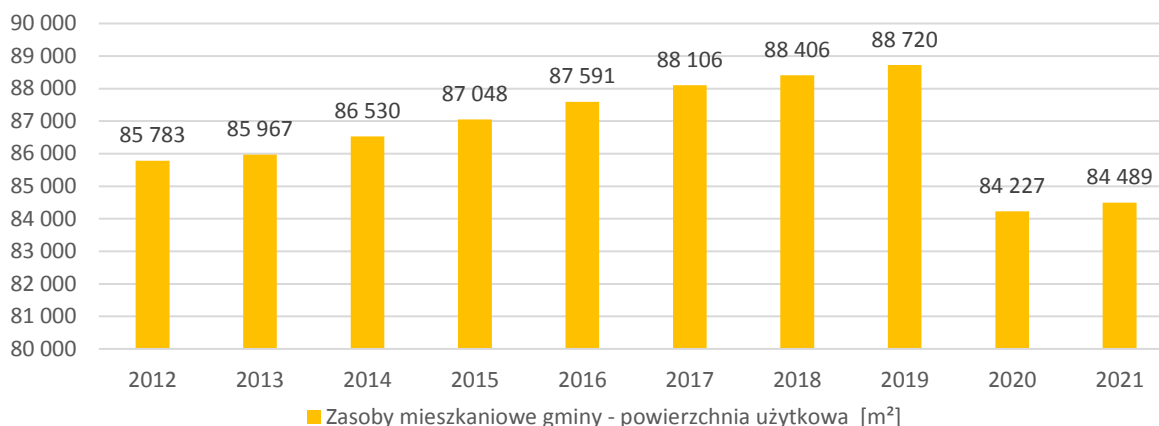
Tab. 13. Zrealizowane projekty inwestycyjne z udziałem środków zewnętrznych w latach 2020-2021

Rok	Nazwa projektu	Wartość dofinansowania zewnętrznego [zł]	Razem
2020	Przebudowa drogi gminnej nr 200108W Krasna – gr. gminy – (Cełujki) w miejscowości Krasna o długości 750 mb	190 549,63 zł	1 333 247,63 zł
	Przebudowa drogi gminnej nr 200111W dr. powiatowa nr 2034W – Kol. – Felin – dr. gminna 200119W w miejscowości Felin o długości 418 mb	119 651,00 zł	
	Przebudowa drogi gminnej nr 200119W Huszlew – Felin – Sewerynów – dr. powiatowa 2040W (Chotycze-Zienie) w miejscowości Sewerynów o długości 805 mb	323 047,13 zł	
	Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego – samochodu dla OSP Mostów	580 000,00 zł	
	Wykonanie oświetlenia oraz montaż kamer na istniejącym boisku gminnym w Huszlewie	10 000,00 zł	
	Budowa boiska i placu zabaw we wsi Władysławów	10 000,00 zł	
	Zakup laptopów i tabletów – Centrum Projektów Polska Cyfrowa na program pn. Zdalna szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej sieci Edukacji oraz Zdalna Szkoła + w systemie kształcenia zdalnego	99 999,87 zł	
2021	Przebudowa drogi gminnej na działce nr. Ewid. 88 w m. Felin Gmina Huszlew	109 256,97 zł	816 094,00 zł
	Przebudowa drogi gminnej Nr 200121W Dziadkowskie - dr. gminna 2000114W (Krynica-Dziadkowskie) w miejscowości Dziadkowskie o długości 858 mb	440 138,03 zł	
	Modernizacja budynku oSP w zakresie wykonania schodów metalowych do wieżyczki, gdzie znajduje się syrena alarmowa	10 000,00 zł	
	Zakup nowego lekkiego specjalnego samochodu ratownictwa technicznego z funkcją gaśniczą	161 699,00 zł	
	Budowa Miasteczka rowerowego przy Zespole Szkolno-Wychowawczym w Huszlewie	15 000,00 zł	
	Przebudowa (modernizacja) boiska wielofunkcyjnego w Mostowie	80 000,00 zł	

źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy za 2020 i 2021 r.

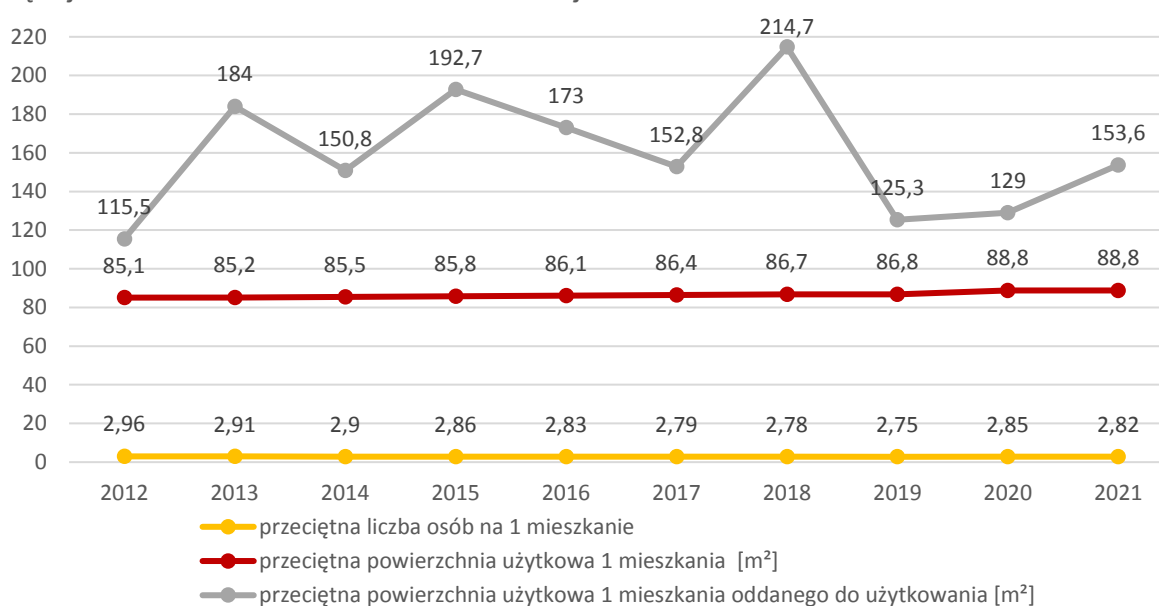
ROZWÓJ ZABUDOWY

W latach 2012-2019 powierzchnia użytkowa zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Huszlew systematycznie się zwiększała. Natomiast w 2020 r. odnotowano spadek o ok. 4,5 tys. m² w stosunku do roku poprzedniego (Rys. 25).

Rys. 25. Powierzchnia użytkowa zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Huszlew w latach 2012-2021
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W analizowanym okresie średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła ok. 87 m², z kolei średnia powierzchnia użytkowa nowego mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 159 m², a na 1 mieszkanie przypadało średnio 2,85 osób. Z roku na rok zmniejsza się przeciętna liczba osób na mieszkanie, a zwiększa się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa nowego mieszkania oddanego do użytkowania podlega wahaniom i trudno wskazać jednoznaczny trend (Rys. 26). Na terenie gminy Huszlew budownictwo mieszkaniowe występuje głównie w formie zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. To z kolei zwiększa terenochłonność nowej zabudowy w przeliczeniu na mieszkańca – ta sama ilość osób w zabudowie jednorodzinnej „zajmuje” więcej terenu niż w zabudowie wielorodzinnej.

Rys. 26. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, mieszkania oddanego do użytkowania oraz liczba osób na 1 mieszkanie w latach 2012-2021

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W latach 2012-2021 na terenie gminy Huszlew oddano do użytkowania 37 nowych budynków mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 578 m² oraz 7 nowych budynków niemieszkalnych o łącznej powierzchni 4 836 m² (Tab. 14). Z analizy danych wynika, że przeciętna powierzchnia użytkowa nowego budynku oddanego do użytkowania w latach 2012-2021 wynosi: w przypadku budynku o funkcji mieszkaniowej 156 m², dla budynku związanego z usługami - 939 m², dla budynku związanego z produkcją i magazynowaniem 1127 m², natomiast dla budynku związanego z produkcją rolną 612 m².

Tab. 14. Liczba (l) i powierzchnia użytkowa [m²] (p) nowych budynków oddanych do użytkowania na terenie gminy Huszlew w latach 2012-2021

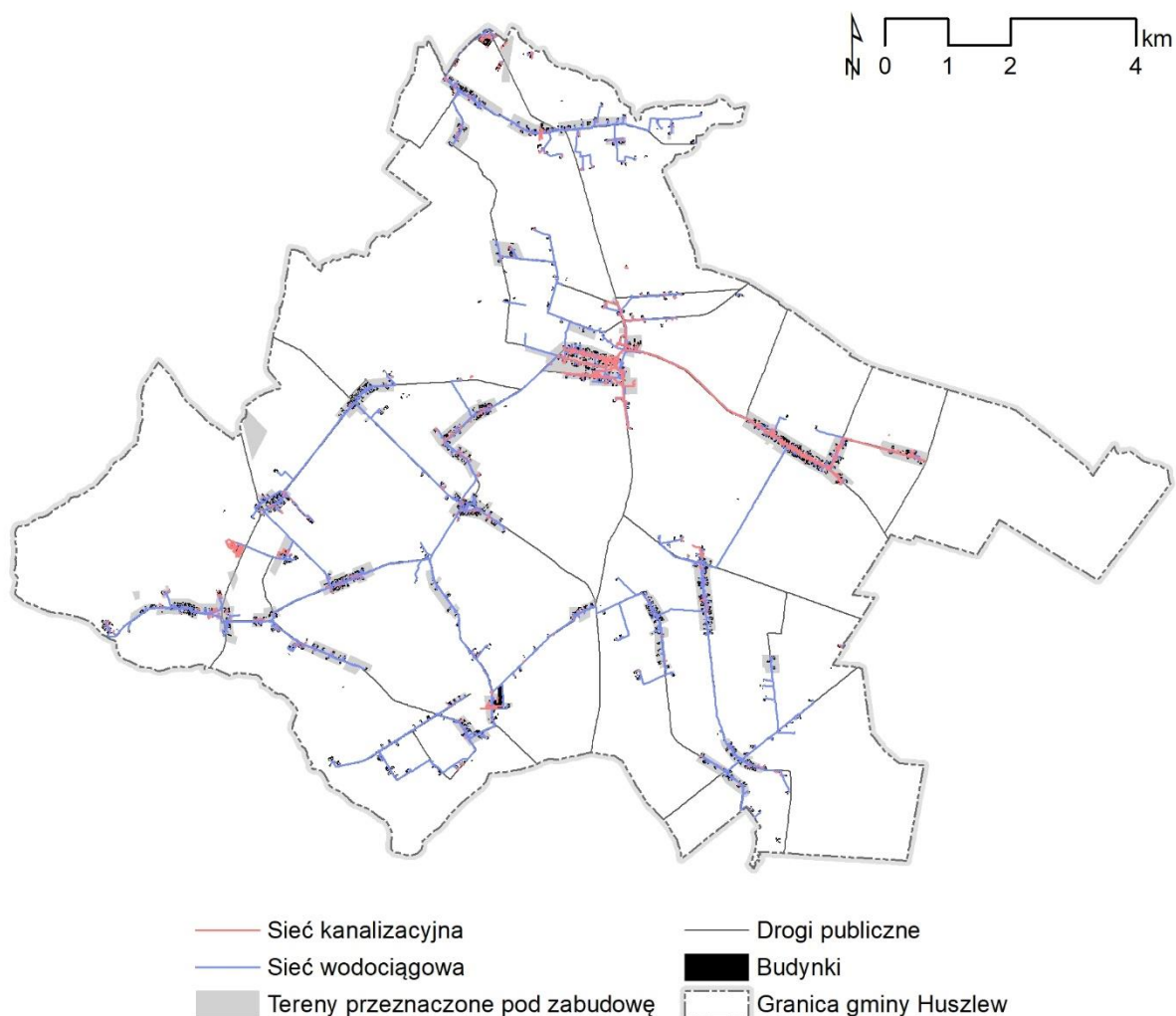
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Razem	Średnia roczna	
Budynki mieszkalne ogółem	l	4	1	4	3	6	4	3	4	3	5	37	3,7	
	p	462	184	603	578	1038	611	644	501	387	768	5776	578	
Budynki niemieszkalne	ogółem	l	7	2	4	4	5	23	5	8	9	4	71	7
		p	3568	434	1780	3173	3655	7216	537	15575	10500	1924	48362	4836
	biurowe	l	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	0,2
		p	0	0	0	0	0	1347	40	0	0	0	1387	139
	handlowo-usługowe	l	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1
		p	1431	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1431	143
	przemysłowe	l	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3	0,3
		p	0	0	0	0	229	224	0	0	0	0	453	45
	zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	l	0	0	1	0	1	6	1	1	0	0	10	1,0
		p	0	0	465	0	2977	84	4	10664	0	0	14194	1419
budynki gospodarstw rolnych	l	6	2	3	4	2	14	2	6	9	4	52	5,2	
	p	3352	434	1315	3173	308	5561	376	4886	10500	1924	31829	3183	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

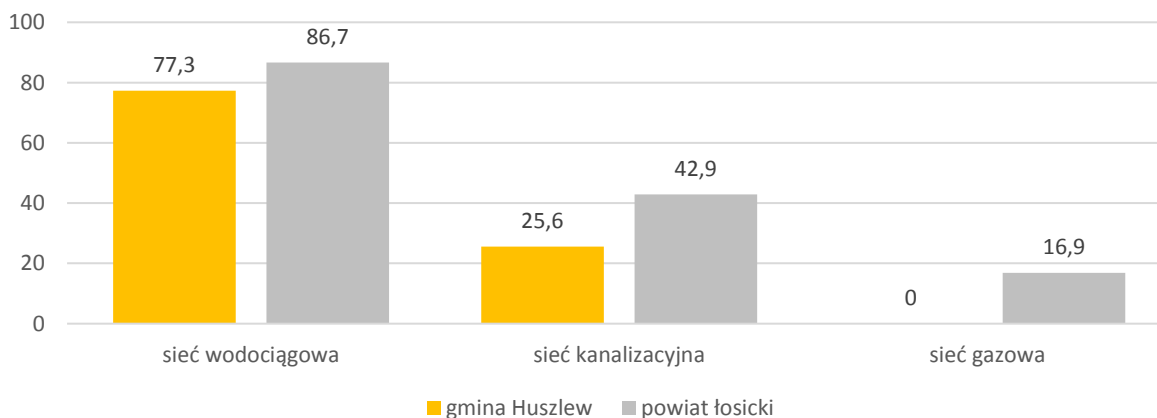
Ważnym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi zabudowy jest dostępność infrastruktury technicznej. Im bardziej rozwinięta sieć wodociągowo-kanalizacyjna, tym mniejsze koszty jej uzupełnienia czy rozbudowy. Z drugiej strony duże rozproszenie zabudowy powoduje, że realizacja sieci przestaje być opłacalna, wtedy stosowane są indywidualne rozwiązania.

Na terenie gminy Huszlew pod koniec 2021 r. długość czynnej sieci wodociągowej wynosiła 82,5 km (886 przyłączy), natomiast długość czynnej sieci kanalizacyjnej 13,48 km (195 przyłączy) (Rys. 27).

Rys. 27. Wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną
 źródło: opracowanie własne.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną na terenie gminy Huszlew, mierzone odsetkiem ludności z niej korzystających, jest na niższym poziomie w porównaniu z powiatem łosickim. Z sieci wodociągowej korzysta 77,3% mieszkańców, z sieci kanalizacyjnej 25,6% natomiast z sieci gazowej 0%, w przypadku powiatu siedleckiego jest to kolejno: 86,7%, 42,9% oraz 16,9% (Rys. 28).

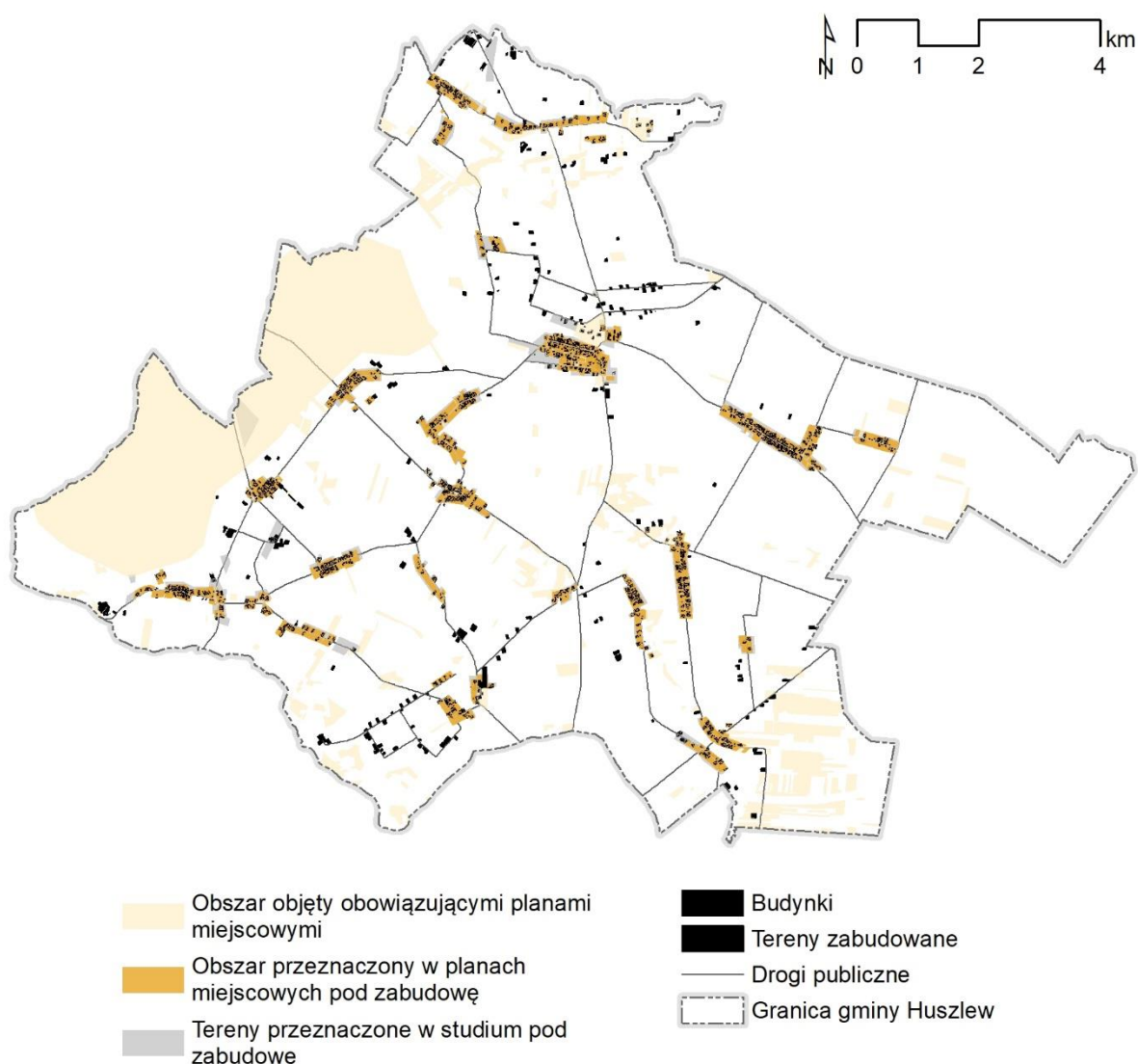

Rys. 28. Ludność korzystająca z podstawowej infrastruktury technicznej [%] w 2021 r.
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie gminy Huszlew sieć wodociągowo-kanalizacyjna jest dobrze rozwinięta we wsi Huszlew, Makarówka oraz Władysławów. Na terenach gdzie zabudowa jest bardziej rozproszona, z uwagi na rachunek ekonomiczny, korzystniejsze jest stosowanie rozwiązań indywidualnych. Z pewnością rozbudowę sieci przyspieszyłaby intensyfikacja zabudowy, dzięki temu opłacalność inwestycji by wzrosła.

ANALIZA ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Narzędziem realizacji polityki przestrzennej są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Generują one koszty dla budżetu gminy (wykup terenów pod drogi, budowa dróg, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, odszkodowania oraz ewentualnie budowa obiektów użyteczności publicznej typu szkoła), ale także korzyści dla budżetu (wzrost dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, opłata planistyczna). Obecnie na terenie gminy Huszlew obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (Tab. 1). Pokrycie gminy planami miejscowymi wynosi 21% (Rys. 29).

Rys. 29. Tereny obecnie zainwestowane na tle terenów wskazanych do zainwestowania
 źródło: opracowanie własne.

Realizacja zapisów planów miejscowych wiąże się z poniesieniem przez gminę kosztów związanych z przygotowaniem terenów pod zabudowę. Z przeprowadzonych analiz wynika że:

- dostępność usług m.in.: oświaty i wychowania, służby zdrowia, opieki społecznej, kultury oraz sportu i rekreacji, zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców.
- pod względem wyposażenia w podstawową infrastrukturę techniczną gmina Huszlew wypada mniej korzystnie w porównaniu z danymi dla powiatu, przyjmuje się, że sieć wodociągowa i kanalizacyjna będzie systematycznie uzupełniana, priorytetem będą obszary, na których obserwuje się intensyfikację zabudowy. Nie wyklucza się, że na terenach zabudowy rozproszonej, z uwagi na rachunek ekonomiczny, korzystniejsze będzie stosowanie rozwiązań indywidualnych.
- sieć drogowa będzie wymagała uzupełnienia na obszarach wskazanych do zainwestowania w planach miejscowych, przy czym przyjmuje się, że część terenów budowlanych będzie obsługiwana przez drogi dojazdowe o nawierzchni utwardzonej oraz przez prywatne drogi wewnętrzne.

Długość dróg do wybudowania ustalono za pomocą oprogramowania GIS na podstawie planów miejscowych w formie wektorowej, warstwy dróg z BDOT10k oraz przy wykorzystaniu ortofotomapy. Na potrzeby szacowania kosztów budowy dróg wskazanych w planach miejscowych (Tab. 15), przyjęto następujące założenia:

- szerokość dróg: 6 m,
- koszt budowy 1 m² drogi o kategorii ruchu KR1 i grubości konstrukcji 28 cm – 130,28 zł. Koszty te uwzględniają dwie warstwy nawierzchni asfaltowej (warstwę ścieralną i warstwę wiążącą), podbudowę z kruszywa naturalnego oraz wykop pod konstrukcję drogową wraz z przygotowaniem podłoża.

Tab. 15. Szacunkowe koszty budowy dróg wskazanych w planach miejscowych

Klasa drogi	Długość dróg do wybudowania [m]	Szerokość drogi [m]	Powierzchnia dróg do wybudowania [m ²]	Cena za 1m ² drogi [zł]	Koszt budowy [zł]
D - dojazdowa	4 718	6	28 309	130,28	3 688 108,46

źródło: opracowanie własne na podstawie obowiązujących planów miejscowych oraz www.kalkulatorodrogowy.pl

Oszacowane koszty związane z wybudowaniem dróg wskazanych w obowiązujących planach miejscowych wynoszą ok. 3,7 mln zł (Tab. 15). Przyjmując, że gmina będzie wydawała na inwestycje drogowe rocznie kwotę równą średniej wydatków z działu transport i łączność na drogi publiczne z lat 2012-2021 – czyli ok. 884 tys zł, to realizacja dróg wskazanych planach miejscowych z finansowej perspektywy mogłaby się zakończyć w ciągu 4,5 roku.

Koszty wyposażenia terenów wskazanych pod zabudowę w planach miejscowych w podstawową infrastrukturę techniczną (wodociągową i kanalizacyjną) (Tab. 16) oszacowano na podstawie długości dróg do wybudowania w mpzp oraz występowania istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przyjęto średni koszt budowy 1 mb dla sieci:

- wodociągowej – rury z żeliwa sferoidalnego o średnicy 250 mm – 710 zł,
- kanalizacyjnej – rury kamionkowe o średnicy 250 mm – 740 zł.

Tab. 16. Koszty związane z uzbrojeniem w sieć wodociągową i kanalizacyjną terenów wskazanych do zainwestowania w planach miejscowych poza zasięgiem aglomeracji

Rodzaj Sieci	Długość sieci do wybudowania poza zasięgiem aglomeracji [m]	Koszt budowy 1 mb sieci [zł]	Łączny koszt [zł]
wodociągowa	4 718	710	3 349 780,00
kanalizacyjna	2 712	740	2 007 049,18
Razem			5 356 829,18

źródło: opracowanie własne na podstawie obowiązujących planów miejscowych oraz <https://wodociagi.krakow.pl/media/file/srednie-koszty-budowy-netto-1-mb-sieci-wodociagowej-i-sieci-kanalizacyjnej.pdf>

Oszacowane łączne koszty związane z budową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wzdłuż dróg wskazanych w planach miejscowych wynoszą 5 356 829,18 zł. (Tab. 16). Przyjmując, że

gmina będzie wydawała na zadania związane z rozbudową infrastruktury technicznej rocznie kwotę równą połowie średnich wydatków z działu gospodarka komunalna i ochrona środowiska z lat 2012-2021 – czyli ok. 200 tys zł, to realizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej z finansowej perspektywy mogłaby się zakończyć w ciągu 26 lat.

WNIOSKI

W związku z potrzebą szacowania możliwości finansowania rozwoju przestrzennego w ramach zadań własnych gminy przeanalizowano strukturę wydatków z budżetu gminy w latach 2012-2021. Uwzględniono kluczowe założenia, które rzutują na końcowy wynik finansowy. Przeprowadzona analiza uwzględnia wyłącznie koszty, które gmina musi ponieść w związku z realizacją zamierzeń polityki przestrzennej. W analizie pominięto źródła finansowania tych inwestycji. Przyjęto, że docelowo tereny osadnicze – tereny wskazane do zabudowy wyposażone będą w:

- sieć wodociągową (obecnie 77,3% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej);
- infrastrukturę umożliwiającą oczyszczanie ścieków komunalnych (obecnie 25,6% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacji sanitarnej, w przyszłości będzie ona rozbudowywana tam gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione, natomiast na pozostałym obszarze stosowane będą rozwiązania indywidualne);
- priorytetem dla gminy jest zrealizowanie ww. infrastruktury w miejscowościach, w których obserwuje się wzmożony ruch inwestycyjny, natomiast na terenach z zabudową rozproszoną stosowane będą indywidualne rozwiązania z uwagi na rachunek ekonomiczny rozbudowy sieci;
- dostęp do dróg publicznych, klasy co najmniej dojazdowej, przyjmuje się, że część terenów budowlanych będzie obsługiwana poprzez prywatne drogi wewnętrzne.

Dostępność podstawowych usług m.in.: oświaty i wychowania, służby zdrowia i opieki społecznej, kultury oraz sportu i rekreacji, zaspokaja potrzeby mieszkańców. Ustalono zatem, że rozwój przestrzenny gminy nie będzie wymagał znaczących inwestycji w infrastrukturę społeczną. Możliwa jest zmiana sposobu użytkowania niektórych istniejących obiektów, jednak nie pociągnie to za sobą znaczących w skali gminy kosztów. Zakłada się również, że ewentualne potrzeby będą realizowane w ośrodkach miejskich tj. Łosice, Biała Podlaska czy Siedlce.

Oszacowano, że w związku z realizacją ustaleń planów miejscowych niezbędne jest zarezerwowanie w budżecie gminy kwoty około 10 mln zł na inwestycje związane z wyposażeniem terenów w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. Przy założeniu, że inwestycje te mogą być realizowane w horyzoncie czasowym do 30 lat i wobec dodatkowego wspomaganie rozwoju środkami z UE, wysokość tych obciążeń jest możliwa do poniesienia przez gminę bez wspomaganie się kredytem.

BILANS TERENÓW

PRAWNE UWARUNKOWANIA SPORZĄDZANIA BILANSU

Art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (dalej: upizp) nakłada obowiązek uwzględnienia uwarunkowań wynikających z potrzeb rozwojowych gminy, biorąc przy tym pod uwagę bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Art. 10 ust. 5 zawiera ogólne wytyczne co do sposobu przeprowadzenia bilansowania. Punktem wyjściowym jest określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, wyrażonego w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje (określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych, wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%). Kolejny krok polega na oszacowaniu chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (OZSFP), rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych terenach nowej zabudowy, wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje. W następnym etapie analogicznie szacuje się chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych (MPZP). W końcowej fazie bilansowania porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje (chłonność terenów). Od wyniku bilansowania uzależniona jest możliwość wskazywania nowych terenów inwestycyjnych (Rys. 30).

Rys. 30. Wynik bilansowania a możliwość wyznaczania nowych terenów pod zabudowę
źródło: opracowanie własne na podstawie upizp.

Ponadto na potrzeby bilansu określa się:

- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w planach miejscowych oraz w przypadku wskazania nowych terenów do zainwestowania na podstawie dodatniego wyniku bilansu poza OZSFP i MPZP.

W przypadku gdy potrzeby inwestycyjne przekraczają możliwości finansowania, dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Działania, o których mowa, mogą wymagać powtórzenia, na zasadzie analizy wariantów lub realizacji procesu iteracyjnego oraz powtórzenia wszystkich lub części z nich, także w połączeniu z innymi czynnościami przeprowadzanymi w ramach prac nad projektem studium.

ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Prognozowane zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy określono w zależności od specyfiki funkcji zabudowy z uwzględnieniem prognozy demograficznej oraz analizy danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego z lat 2012-2021.

Zabudowa mieszkaniowa

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową oszacowano poprzez porównanie wyników dwóch wariantów.

Tab. 17. Założenia do określenia zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową

	Symbol	Opis	Wartość
Wariant I	La	**aktualna liczba mieszkańców	2678
	Lp	**prognozowana liczba mieszkańców	1730
	Wa _{O/M}	*aktualna liczba osób na mieszkanie	2,82
	Wp _{O/M}	*prognozowana liczba osób na mieszkanie	2,38
	P _M	*przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	88,8
Wariant II	L _B	*przeciętna liczba budynków powstających w ciągu roku	3,7
	P _B	*przeciętna powierzchnia użytkowa budynku w m ²	160

**na podstawie Prognozy Demograficznej

*na podstawie danych BDL GUS z lat 2012-2021

źródło: opracowanie własne.

W pierwszym wariantcie zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową określono zgodnie ze sposobem zaproponowanym w materiałach udostępnionych na stronie ministerstwa rozwoju w ramach programu szkoleniowego dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową dostosowano do prognozowanej liczby ludności, podczas szacowania uwzględniono także m.in. wskaźnik liczby osób przypadających na mieszkanie (aktualny i prognozowany) oraz przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania³. Zapotrzebowanie określono dla 30 letniej perspektywy. Do obliczeń wykorzystano poniższy algorytm oraz przyjęte założenia (Tab. 18):

- a) $M_I = La / Wa_{O/M}$
- b) $L_I = M_I * Wp_{O/M}$
- c) $L_N = (La - L_I) + (L_p - La)$
- d) $M = L_N / Wp_{O/M}$
- e) $P_{MN} = M * P_M$

gdzie,

M_I – aktualna liczba mieszkań

L_I – liczba osób w mieszkaniach po rozgęszczeniu

L_N – liczba osób dla których należy przewidzieć nowe mieszkania

M – liczba potrzebnych nowych mieszkań

P_{MN} – zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową [m²]

La – aktualna liczba mieszkańców

³ <https://www.gov.pl/web/rozwoj/program-szkoleniowy-dla-pracownikow-administracji-samorzadowej-z-zakresu-planowania-i-zagospodarowania-przestrzennego> - data dostępu 1.06.2023

L_p - prognozowana liczba mieszkańców
 W_{aOM} – aktualna liczba osób na mieszkanie
 W_{pOM} – prognozowana liczba osób na mieszkanie
 P_M – przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m²]

W ramach tak przeprowadzonych szacunków maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową (zwiększone o 30 % w związku z niepewnością procesów rozwojowych) dało wynik ujemny tj. -13 846 m².

Należy mieć na uwadze, że mimo zmniejszającej się liczby mieszkańców, na terenie gminy powstają nowe budynki mieszkalne. W związku z powyższym w wariantcie II zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową określono na podstawie analizy trendu inwestycyjnego czyli danych dotyczących liczby i powierzchni użytkowej nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w latach 2012-2021. Zapotrzebowanie określono dla 30 letniej perspektywy. W szacunkach uwzględniono także wyniki prognozy demograficznej tj. spadek liczby mieszkańców w latach 2021-2051. Do obliczeń wykorzystano poniższy algorytm oraz przyjęte założenia (Tab. 17):

$$P_U = ((L_B * 30) * P_B) - P_D$$

gdzie,

P_U - zapotrzebowanie na nową zabudowę [m²]
 L_B – liczba budynków powstających w ciągu roku
 P_B – przeciętna powierzchnia użytkowa budynku [m²]
 P_D – 35% (prognozowany spadek liczby mieszkańców w latach 2021-2051)

Według szacunków, zgodnie z algorytmem przyjętym dla wariantu II, maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową wyniosło 15 007 m².

Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, oczasowane poprzez zestawienie wyników obu wariantów, wynosi **1 161 m²**.

Zabudowa niemieszkania

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Huszlew można wyróżnić także tereny zabudowy niemieszkaniaowej tj. usługowe, produkcyjno-magazynowe oraz związane z produkcją rolniczą. Zapotrzebowanie na wyżej wymienione funkcje zabudowy określono na podstawie analizy trendu inwestycyjnego czyli danych dotyczących liczby i powierzchni użytkowej nowych budynków niemieszkalnych o funkcji usługowej (biurowych, handlowo-usługowych), produkcyjno-magazynowej (budynki przemysłowe, zbiorniki, silosy i budynki magazynowe) oraz związanych z produkcją rolniczą (budynki gospodarstw rolnych), oddanych do użytkowania w latach 2012-2021. Zapotrzebowanie określono dla 30 letniej perspektywy. W szacunkach uwzględniono także wyniki prognozy demograficznej tj. spadek liczby mieszkańców w latach 2021-2051. Do obliczeń wykorzystano poniższy algorytm oraz przyjęte założenia (Tab. 18):

$$P_U = ((L_B * 30) * P_B) - P_D$$

gdzie,

P_U - zapotrzebowanie na nową zabudowę [m²]
 L_B – liczba budynków powstających w ciągu roku
 P_B – przeciętna powierzchnia użytkowa budynku [m²]
 P_D – 35% (prognozowany spadek liczby mieszkańców w latach 2021-2051)

Tab. 18. Założenia do określenia zapotrzebowania na zabudowę niemieszaniową

Symbol	Opis	Wartość	
L _B	*przeciętna liczba budynków powstających w ciągu roku	usługowe	0,3
		produkcyjno-magazynowe	1,3
		związane z produkcją rolniczą	5,2
P _B	*przeciętna powierzchnia użytkowa budynku w m ²	usługowe	900
		produkcyjno-magazynowe	1100
		związane z produkcją rolniczą	600

*na podstawie danych BDL GUS z lat 2012-2021

źródło: opracowanie własne.

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę niemieszaniową w podziale na funkcje obliczono zwiększając prognozowaną powierzchnię użytkową o 30 % biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych (Tab. 19).

Tab. 19. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę niemieszaniową w podziale na funkcje [m²]

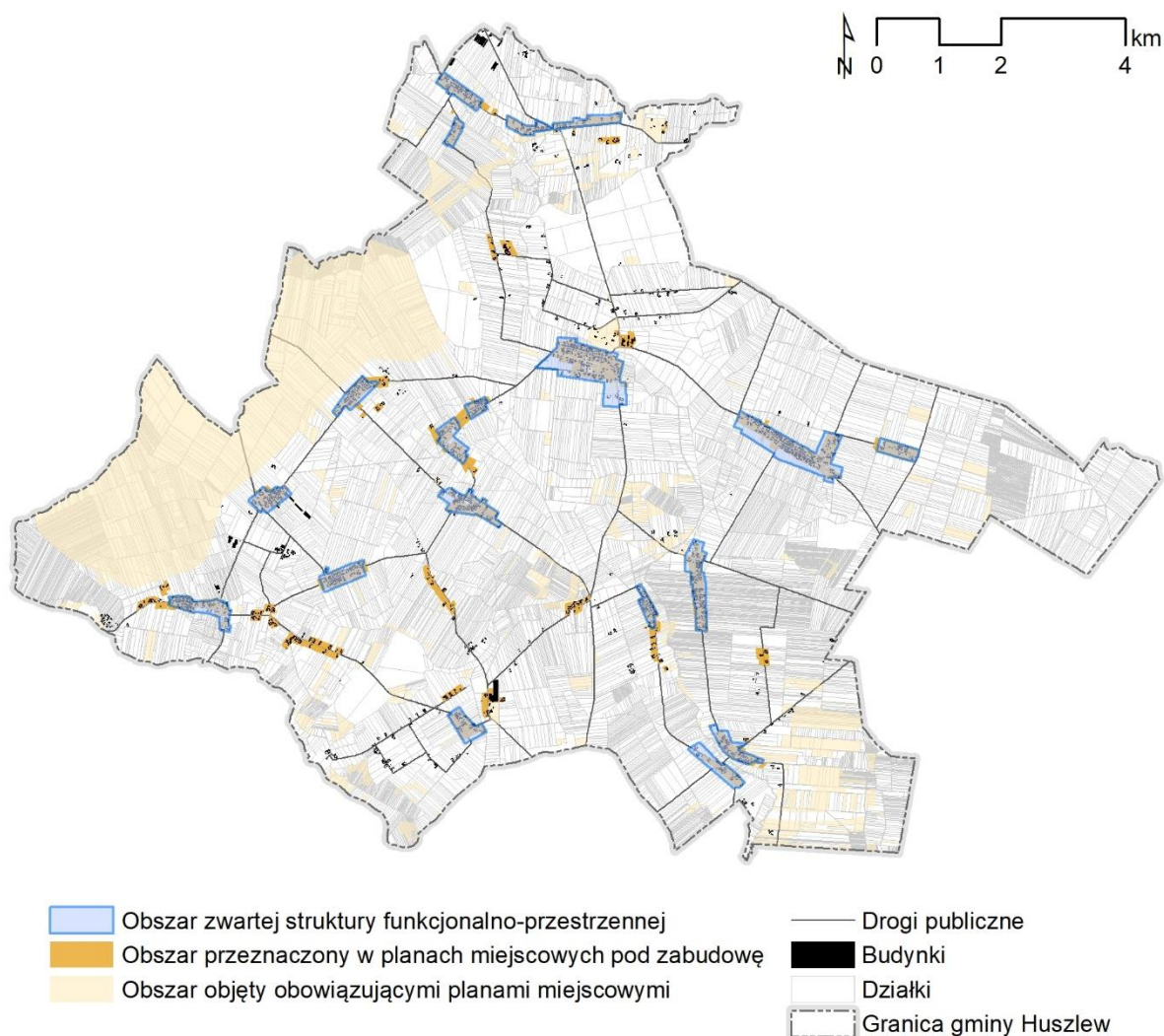
Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjno-magazynowa	Zabudowa związana z produkcją rolniczą
6 845	36 251	79 092

źródło: opracowanie własne.

DELIMITACJA OBSZARÓW O ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Artykuł 10 ust. 5 pkt 2 upzp nakłada obowiązek delimitacji obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, będących punktem wyjścia do oszacowania chłonności obszarów, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy. Ustawodawca nie określa kryteriów, na podstawie których dokonuje się wydzielenia ww. obszarów. Założenia delimitacyjne należy więc dostosować do warunków lokalnych, uwzględniając rodzaj i poziom rozwoju jednostki osadniczej.

W gminie Huszlew zwartą strukturę funkcjonalno-przestrzenną zdefiniowano przy uwzględnieniu: odległości pomiędzy istniejącą zabudową, dostępności terenów do sieci wodociągowej, dostępu do dróg publicznych, klasy co najmniej dojazdowej, podziałów geodezyjnych oraz w mniejszym zakresie dostępu do usług (Rys. 31).

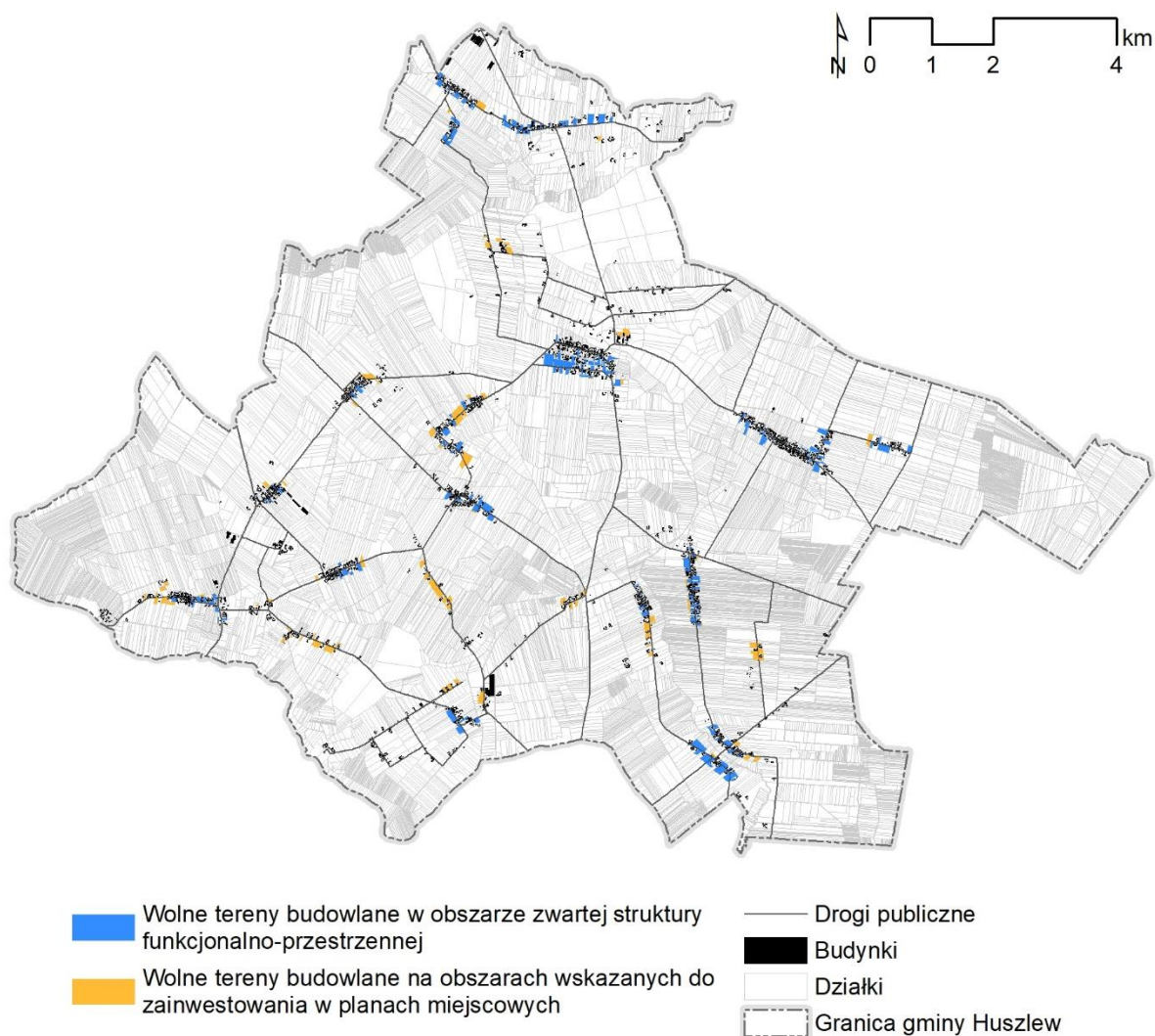

Rys. 31. Obszar o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz tereny objęte obowiązującymi planami miejscowymi poza zwartą strukturą

źródło: opracowanie własne.

SZACOWANIE CHŁONNOŚCI OBSZARÓW O ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ ORAZ OBSZARÓW OBJĘTYCH PLANAMI MIEJSCOWYMI

Chłonność obszarów określa się jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Modelowanie wolnych terenów pod zabudowę w podziale na funkcje zostało wykonane z wykorzystaniem oprogramowania GIS w oparciu o dane ewidencyjne, plany miejscowe oraz obowiązujące studium w formie wektorowej. Przyjęto, że lokalizacja nowej zabudowy odbywać się będzie na niezagospodarowanych działkach ewidencyjnych. Do ustalenia ilości wolnych terenów pod zabudowę zastosowano analizy umożliwiające łączenie danych tematycznych i ich selekcję w oparciu o atrybut przeznaczenia w dokumentach planistycznych i jednocześnie pozostawanie terenem niezabudowanym. Uzupełnieniem automatycznego procesu wyznaczania luk w zabudowie była weryfikacja terenów z wykorzystaniem ortofotomapy. Łączna powierzchnia potencjalnych terenów inwestycyjnych (terenów niezabudowanych) znajdujących się w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w obowiązujących planach miejscowych wynosi 138,2 ha (Rys. 32).

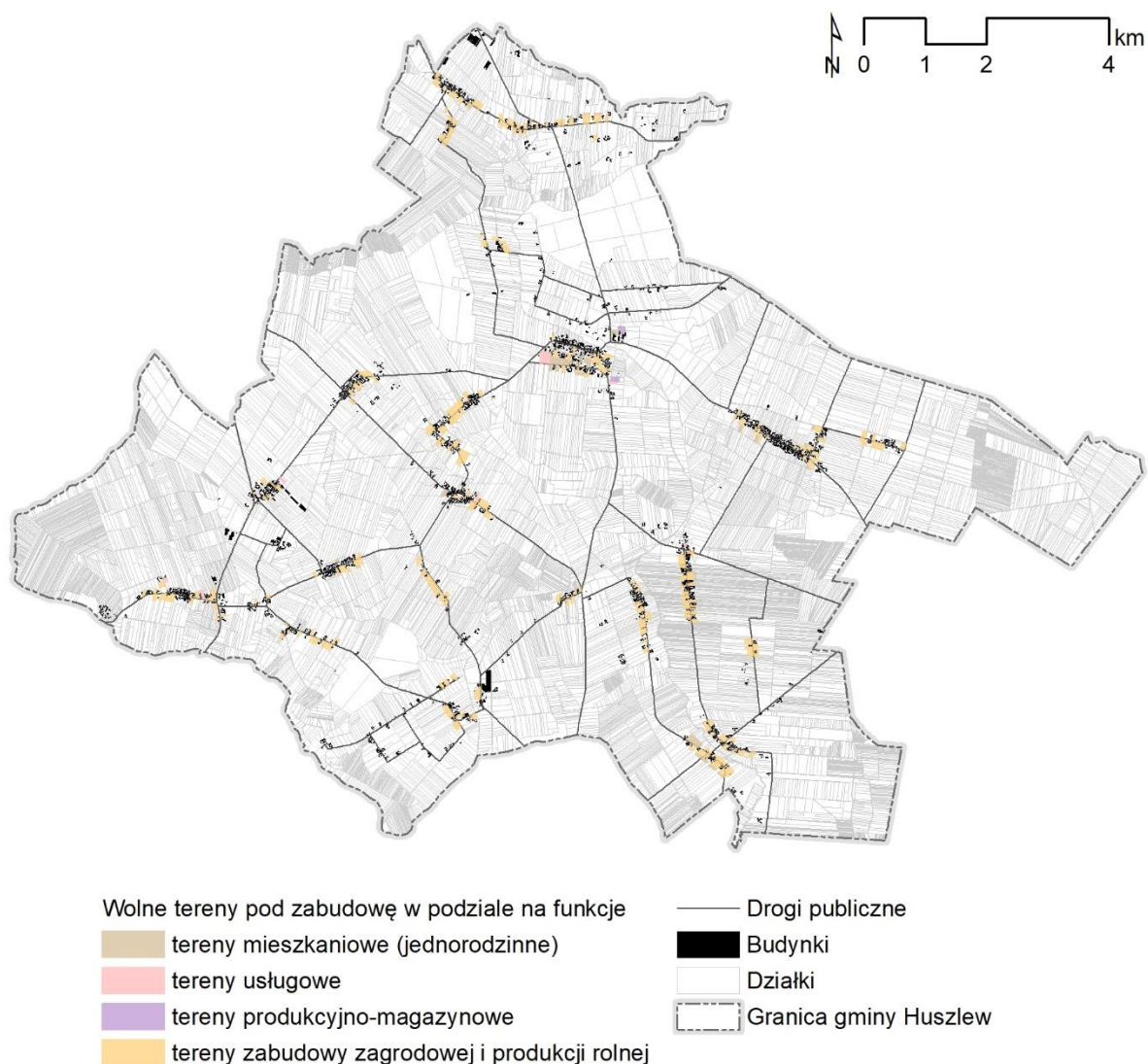

Rys. 32. Rozmieszczenie potencjalnych terenów do zabudowy (chłonność)
źródło: opracowanie własne.

Funkcje terenów, na których można zlokalizować nową zabudowę określono na podstawie obowiązujących planów miejscowych oraz stadium w sposób zgeneralizowany (Rys. 33):

- tereny mieszkaniowe – tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną;
- tereny usługowe – tereny przeznaczone pod zabudowę usługową;
- tereny produkcyjno-magazynowe - tereny przeznaczone pod zabudowę produkcyjną, produkcyjno-usługową, magazynową oraz składową;
- tereny produkcji rolnej – tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową oraz zabudowę związaną z produkcją rolną.

Dla wymienionych wyżej zgeneralizowanych funkcji terenu określono udział poszczególnych rodzajów zabudowy (Tab. 20)

Rys. 33. Funkcje wolnych terenów wskazanych po zabudowę określone w sposób zgeneralizowany na podstawie obowiązujących planów miejscowych i studium
 źródło: opracowanie własne.

Założenia dotyczące średniej powierzchni działki/terenu inwestycji, średniej powierzchni użytkowej budynku oraz współczynnika rodzaju zabudowy w ramach funkcji terenu określono na podstawie analizy stanu zagospodarowania oraz przy uwzględnieniu trendów rozwojowych (Tab. 20).

Tab. 20. Założenia dla szacowania chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę

Funkcja terenów	średnia powierzchnia działki/terenu inwestycji	średnia powierzchnia użytkowa budynku	współczynnik rodzaju zabudowy w ramach funkcji terenu			
			zabudowa mieszkaniowa	zabudowa usługowa	zabudowa produkcyjno-magazynowa	zabudowa związana z produkcją rolniczą
	[m ²]		[%]			
tereny mieszkaniowe (jednorodzinne)	1200	160	1	-	-	-
tereny usługowe	2000	900	-	1	-	-
tereny produkcyjno-magazynowe	3000	1100	-	-	1	-

tereny zabudowy zagrodowej i produkcji rolnej	3000	600	0,4	-	-	0,6

źródło: opracowanie własne.

Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę (Tab. 21, Tab. 22, Tab. 23) oszacowano posługując się założeniami (Tab. 20) oraz poniższym algorytmem:

$$PU_F = (P_{NZ}/P_{\acute{S}PD}) * PU_{\acute{s}r} * W_F$$

gdzie:

PU_F – chłonność terenów – powierzchnia użytkowa zabudowy w podziale na funkcje zabudowy

P_{NZ} – powierzchnia niezabudowana

$P_{\acute{S}PD}$ – średnia powierzchnia działki budowlanej/terenu inwestycji

$PU_{\acute{s}r}$ – średnia powierzchnia użytkowa budynku

W_F – współczynnik rodzaju zabudowy w ramach funkcji terenu

Tab. 21. Chłonność obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [m²]

Funkcja terenów	Powierzchnia terenów niezabudowanych	Chłonność terenów			
		zabudowa mieszkaniowa	zabudowa usługowa	zabudowa produkcyjno-magazynowa	zabudowa związana z produkcją rolniczą
tereny mieszkaniowe (jednorodzinne)	168 746	22 499	-	-	-
tereny usługowe	44 691	-	20 111	-	-
tereny produkcyjno-magazynowe	5 333	-	-	1 955	-
tereny zabudowy zagrodowej i produkcji rolnej	657 280	52 582	-	-	78 874

źródło: opracowanie własne.

Tab. 22. Chłonność obszarów objętych planami miejscowymi [m²]

Funkcja terenów	Powierzchnia terenów niezabudowanych	Chłonność terenów			
		zabudowa mieszkaniowa	zabudowa usługowa	zabudowa produkcyjno-magazynowa	zabudowa związana z produkcją rolniczą
tereny mieszkaniowe (jednorodzinne)	5 437	725	-	-	-
tereny usługowe	8 857	-	3 986	-	-
tereny produkcyjno-magazynowe	12 558	-	-	4 605	-
tereny zabudowy zagrodowej i produkcji rolnej	479 108	38 329	-	-	57 493

źródło: opracowanie własne.

Tab. 23. Łączna chłonność obszarów wskazanych do zainwestowania w podziale na funkcje zabudowy [m²]

Chłonność terenów w podziale na funkcje zabudowy			
Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjno-magazynowa	Zabudowa związana z produkcją rolniczą
114 135	24 097	6 560	136 367

źródło: opracowanie własne.

WYNIK BILANSU TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy przedstawia poniższa tabela (Tab. 24).

Tab. 24. Wyniki bilansu [m²]

	Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjno-magazynowa	Zabudowa związana z produkcją rolniczą
Maksymalne zapotrzebowanie	1 161	6845	36 251	79 092
Chłonność	114 135	24 097	6 560	136 367
Bilans	-112 975	-17 252	29 690	-57 275

źródło: opracowanie własne.

W przypadku zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz związanej z produkcją rolniczą chłonność terenów przewyższa zapotrzebowanie. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę stanowiących nadwyżkę może powstać:

- 706 budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni użytkowej 160 m²,
- 19 budynków usługowych o powierzchni użytkowej 900 m²,
- 95 budynków związanych z produkcją rolniczą o powierzchni użytkowej 600 m².

Z kolei dla zabudowy produkcyjno-magazynowej chłonność nie przewyższa zapotrzebowania. Przeliczając wynik bilansu w oparciu o założenia przyjęte w celu oszacowania zapotrzebowania i chłonności otrzymamy informację o potrzebie wskazania nowych terenów dla 27 budynków produkcyjno-magazynowych o powierzchni 1100 m².

WNIOSKI

Z przeprowadzonych szacunków wynika, że chłonność terenów przewyższa maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę o funkcji mieszkaniowej, usługowej oraz związanej z produkcją rolniczą, co skutkuje brakiem możliwości wskazywania w studium nowych terenów pod zabudowę o wyżej wymienionych funkcjach poza obszarem zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i obszarami wyznaczonymi pod te funkcje w planach miejscowych.

W przypadku zabudowy produkcyjno-magazynowej zapotrzebowanie jest wyższe niż chłonność, co pozwala wskazać w studium nowe tereny inwestycyjne dla zabudowy produkcyjno-magazynowej poza obszarem zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i poza obszarami wskazanymi w planach miejscowych, tak aby uzupełnić różnicę tych wielkości. Zgodnie z racjonalnym podejściem do kształtowania przestrzeni ich lokalizacja powinna uwzględniać aspekty ekonomiczne, związane z wyposażeniem terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną. Ponadto władze gminy powinny mieć na uwadze potrzeby mieszkańców oraz wnioski i postulaty wynikające z przeprowadzonych analiz.

ART 10 UST. 5 PKT 5 LIT. B UPIZP: POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH, ZWIĄZANE Z LOKALIZACJĄ NOWEJ ZABUDOWY NA OBSZARACH, O KTÓRYCH MOWA W PKT 2 I 3, ORAZ W PRZYPADKU, O KTÓRYM MOWA W PKT 4 LIT. A, POZA TYMI OBSZARAMI

W studium nie wyznaczono nowych terenów inwestycyjnych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarami objętymi obowiązującymi planami miejscowymi. W związku z powyższym nie ma podstaw do określania potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z realizacji zadań własnych związanych z lokalizacją nowej zabudowy na ww. Obszarach.

SPIS TABEL

TAB. 1. WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA TERENIE GMINY HUSZLEW	4
TAB. 2. SYTUACJA BUDŻETOWA GMINY HUSZLEW W LATACH 2012-2021 [zł].....	6
TAB. 3. STRUKTURA DOCHODÓW BUDŻETU GMINY W LATACH 2012-2021 [MLN ZŁ]	7
TAB. 4. STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH WEDŁUG ŹRÓDEŁ [W ZŁ ORAZ W %] W LATACH 2017 – 2021.....	8
TAB. 5. STRUKTURA WPŁYWÓW Z PODATKÓW [W ZŁ ORAZ W %] W LATACH 2017-2021	8
TAB. 6. STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW WEDŁUG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ W 2021 R.	9
TAB. 7. WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA NA LATA 2023-2033 [zł] – WYNIK BUDŻETU GMINY HUSZLEW	10
TAB. 8. PRZEDSIĘWZIĘCIA W WIELOLETNIEJ PROGNOZIE FINANSOWEJ, FINANSOWANE W RAMACH WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH	10
TAB. 9. ZAREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH W 2012 I 2021 R.	13
TAB. 10. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W GMINIE HUSZLEW W 2012 I 2021 R.....	15
TAB. 11. ŚREDNIE WYDATKI MAJĄTKOWE INWESTYCYJNE Z LAT 2012-2021 PRZEZNACZANE NA REALIZACJĘ WYBRANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ, TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ WG DZIAŁÓW I ROZDZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	27
TAB. 12. ŚREDNIE WYDATKI Z FUNDUSZU SOŁECKIEGO Z LAT 2012-2021 PRZEZNACZANE NA REALIZACJĘ WYBRANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ, TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ WG DZIAŁÓW I ROZDZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	28
TAB. 13. ZREALIZOWANE PROJEKTY INWESTYCYJNE Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH W LATACH 2020-2021	28
TAB. 14. LICZBA (L) I POWIERZCHNIA UŻYTKOWA [M ²] (P) NOWYCH BUDYNKÓW ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA NA TERENIE GMINY HUSZLEW W LATACH 2012-2021	30
TAB. 15. SZACUNKOWE KOSZTY BUDOWY DRÓG WSKAZANYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH	33
TAB. 16. KOSZTY ZWIĄZANE Z UZBROJENIEM W SIĘĆ WODOCIĄGOWĄ I KANALIZACYJNĄ TERENÓW WSKAZANYCH DO ZAINWESTOWANIA W PLANACH MIEJSCOWYCH POZA ZASIĘGIEM AGLOMERACJI	33
TAB. 17. ZAŁOŻENIA DO OKREŚLENIA ZAPOTRZEBOWANIA NA ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ	36
TAB. 18. ZAŁOŻENIA DO OKREŚLENIA ZAPOTRZEBOWANIA NA ZABUDOWĘ NIEMIESZKANIOWĄ	38
TAB. 19. MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ NIEMIESZKANIOWĄ W PODZIALE NA FUNKCJE [M ²]	38
TAB. 20. ZAŁOŻENIA DLA SZACOWANIA CHŁONNOŚCI TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	41
TAB. 21. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW O ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ [M ²]	42
TAB. 22. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW OBJĘTYCH PLANAMI MIEJSCOWYMI [M ²]	42
TAB. 23. ŁĄCZNA CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW WSKAZANYCH DO ZAINWESTOWANIA W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY [M ²] ..	42
TAB. 24. WYNIKI BILANSU [M ²].....	43

SPIS RYSUNKÓW

RYS. 1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE GMINY HUSZLEW.....	4
RYS. 2. STRUKTURA DOCHODÓW BUDŻETU GMINY HUSZLEW W LATACH 2012– 2021 [%].....	7
RYS. 3. ZADŁUŻENIE GMIN POWIATU ŁOSICKIEGO W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA [zł] W 2018 R.	11
RYS. 4. WSKAŹNIK PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, MIERZONY LICZBĄ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM, W LATACH 2012-2021	11
RYS. 5. ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH NA TERENIE GMINY HUSZLEW W LATACH 2012-2021	11
RYS. 6. LICZBA PODMIOTÓW NOWO ZAREJESTROWANYCH, WYREJESTROWANYCH ORAZ ICH SALDO W LATACH 2012-2021 .	12
RYS. 7. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2021 R.	12
RYS. 8. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WEDŁUG SEKCJI PKD 2007 W 2021 R. [%]	13
RYS. 9. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI W LATACH 2012-202	13
RYS. 10. DYNAMIKA BEZROBOCIA W GMINIE HUSZLEW W LATACH 2012-2021	14
RYS. 11. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOSCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W LATACH 2012-2021	15
RYS. 12. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE DLA ROZWOJU ZABUDOWY NA TERENIE GMINY HUSZLEW	17
RYS. 13. GMINA HUSZLEW NA TLE FORM OCHRONY PRZYRODY.....	18
RYS. 14. LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE HUSZLEW W LATACH 2012-2021.....	20
RYS. 15. URODZENIA ŻYWE, ZGONY I PRZYROST NATURALNY W GMINIE HUSZLEW W LATACH 2012-2021.....	20
RYS. 16. ZAMELDOWANIA, WYMELDOWANIA, SALDO MIGRACJI W GMINIE HUSZLEW W LATACH 2012-2021	21
RYS. 17. PRZYROST RZECZYWISTY W GMINIE HUSZLEW W LATACH 2012-2021.....	21
RYS. 18. UDZIAŁ LUDNOŚCI GMINY HUSZLEW WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LATACH 2012-2021 [%].....	22
RYS. 19. WSPÓŁCZYNNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO OSOBAMI STARSZYMI W GMINIE HUSZLEW	22
RYS. 20. PIRAMIDA WIEKU I PŁCI LUDNOŚCI GMINY HUSZLEW W 2021 R.....	23
RYS. 21. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY HUSZLEW W LATACH 2012-2021	25
RYS. 22. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA GMINY HUSZLEW DO 2051 R.....	25
RYS. 23. WYDATKI OGÓŁEM ORAZ WYDATKI MAJĄTKOWE INWESTYCYJNE GMINY HUSZLEW W LATACH 2012-2021	26
RYS. 24. STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH WEDŁUG DZIAŁÓW W LATACH 2012-2021	27
RYS. 25. POWIERZCHNIA UŻYTKOWA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH NA TERENIE GMINY HUSZLEW W LATACH 2012-2021.....	29
RYS. 26. PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA, MIESZKANIA ODDANEGO DO UŻYTKOWANIA ORAZ LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W LATACH 2012-2021	29
RYS. 28. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z PODSTAWOWEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ [%] W 2021 R.....	31
RYS. 29. TERENY OBECNIE ZAINWESTOWANE NA TLE TERENÓW WSKAZANYCH DO ZAINWESTOWANIA	32
RYS. 30. WYNIK BILANSOWANIA A MOŻLIWOŚĆ WYZNACZANIA NOWYCH TERENÓW POD ZABUDOWĘ.....	35
RYS. 31. OBSZAR O ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ ORAZ TERENY OBJĘTE OBOWIĄZUJĄCYMI PLANAMI MIEJSCOWYMI POZA ZWARTĄ STRUKTURĄ.....	39
RYS. 32. ROZMIESZCZENIE POTENCJALNYCH TERENÓW DO ZABUDOWY (CHŁONNOŚĆ)	40
RYS. 33. FUNKCJE WOLNYCH TERENÓW WSKAZANYCH PO ZABUDOWĘ OKREŚLONE W SPOSÓB ZGENERALIZOWANY NA PODSTAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH I STUDIUM	41